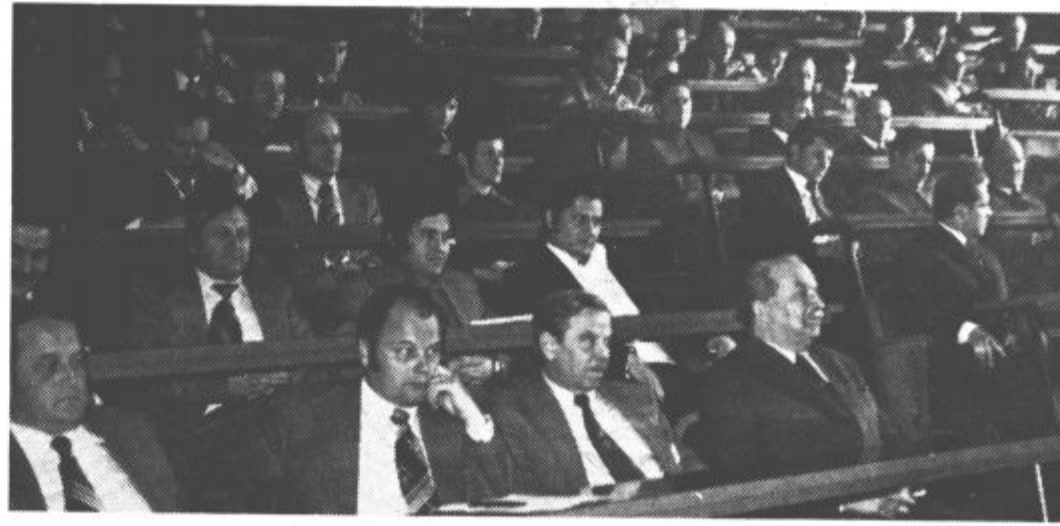

Konferenca ZK REK

Prejšnji petek, 5. marca, je bila volilna seja konference organizacije Zveze komunistov Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje. Na seji so med drugim spregovorili o idejnopolitični in akcijski vlogi komunistov Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje. Razpravljavci so posebej opozorili na naloge, ki izhajajo iz gradiva in sklepov 5.

seje Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, spregovorili pa so tudi o problemih, ki jih povzročata fluktuacija, o stanovanjski izgradnji in težavah, pa o gradnji objektov za varstvo in vzgojo otrok. Še posebej so podčrtali nujnost večjega vključevanja komunistov v razreševanje problemov oziroma sploh v delo v krajevnih skupnostih.

Konferenca Organizacije Zveze komunistov Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje je na zadnji seji sprejela nov sklep o organiziranju in delovanju članov ZK ter izvolila nove organe. Za sekretarja komiteja konference organizacije Zveze komunistov Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje je bil znova izvoljen Ivo Drev. Podrobno poročamo na notranjih straneh.

● NA ZADNJI SEJI SO DELEGATI

Odložili sprejem družbenega dogovora o razporejanju dohodka

Pretekli petek so se v Velenju sešli na skupno sejo vsi trije zbori velenjske občinske skupščine. Seja je bila zelo pestra, saj ni bilo točke dnevnega reda, o kateri ne bi bilo razpravljalo vsak nekaj delegatov. K temu so seveda največ prispevala izredno pomembna vprašanja, ki so bila na dnevnem redu, med katerimi je bilo vsekakor osrednje obravnavo družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini v letu 1976.

Zato ni čudno, če so se delegati razšli šele po dobrih sedmih urah. Zadnja seja delegatov velenjske občinske skupščine pa je opozorila tudi na to, da delegatski sistem še vedno ni zaživel v pravem pomenu besede. Iz razprav nekaterih posameznikov, je bilo namreč moč sklepati, da o gradivu za skupščino še vedno ne razpravljajo vse delegacije; zato tudi stališča, ki jih nekateri delegati posredujejo na skupščini niso mnenje celotne delegacije, ampak nemalokrat le mnenje nekaterih skupin. Poleg tega se mnogi delegati še ne zavedajo, da s tem, ko sedijo na seji, njihova vloga še ni končana, ampak je enako če ne še bolj pomembno njihovo povratno obveščanje sredine, iz katere izhajajo.

Po obsežni pa tudi kritični obravnavi družbenega dogovora so se delegati na predlog pred-

sedstva skupščine odločili, da sprejem tega pomembnega dokumenta odložijo. Predvidoma ga bodo sprejeli na naslednji skupščini, ki bo še ta mesec.

Stališča posameznih delegatov so se glede družbenega dogovora precej razhajala, pokazalo pa se je tudi, da o njem niso temeljito razpravljale vse delegacije.

Sicer pa je bilo v razpravi o družbenem dogovoru o razporejanju dohodka v velenjski občini v letošnjem letu največ pripomb na 23. in 24. člen, ki določata po kakšnem ključu naj bi temeljne in druge organizacije združenega dela prispevale sredstva za delno financiranje gradnje objektov interesnih skupnosti. Delegati so se v razpravi zavzemali, da je treba vsekakor storiti vse, da zgradimo nove šole, in vrtce, v zvezi z galerijo, ki naj bi služila še v

druge namene, pa so poudarjali, da bi njeno gradnjo odložili in dali prednost gradnji čistilne naprave za odpadne vode (kolektor) ali pa za izgradnjo objekta za vzgojo in izobraževanje.

Precej kritičnih pripomb je bilo na seji izrečenih tudi na predlog družbenega dogovora o splošni porabi v občinah v letu 1976. Nerazumljivo je namreč, da je velenjska občina po ustvarjenem dohodku na enajstem mestu v Sloveniji, po solidarnosti na drugem, po dovoljeni porabi pa čisto na repu na 52. mestu. V zvezi s tem so se delegati zavzeli, da je treba začeti odločno družbenopolitično akcijo za spremembo kriterijev, na podlagi katerih se določa dovoljena poraba v posamezni občini.

Izvršni svet so pooblastili da podpiše dogovor o splošni porabi v občinah za letošnje leto s tem, da si mora prizadevati, da se te stvari še letos uredijo.

V nadaljevanju petkove seje so delegati poslušali tudi poročilo o delu izvršnega sveta v lanskem letu in v zvezi s tem predlagali, da bi v prihodnje

razmislili o drugačni sestavi sveta. Sprejeli so tudi več odlokov: o urbanističnem redu v občini, o prepovedi prometa z zemljišči, prepovedi parcelacije zemljišč ter prepovedi graditve spremembe kulture zemljišč na določenih območjih občine, odlok o tem, za katere posege v prostoru in pomožne objekte je še potrebno lokacijsko dovoljenje, o urejanju, vzdrževanju ter varstvu zelenih površin, o javnem redu in miru ter komunalni ureditvi, sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa o določitvi delovnih organizacij in krajevnih skupnosti, ki v občini opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena in odločbo o ugotovitvi, da je pridobivanje premožnosti REK Velenje na območju Družmirja in delu Pesja v splošnem interesu. Sprejeli pa so tudi predlog družbenega dogovora o uresničevanju srednjoročnega načrta gospodarskega in družbenega razvoja SR Slovenije do leta 1980 na področju varstva in izboljšanja človekovega okolja.

V zvezi z odgovori na delegatska vprašanja so se delegati odločili, da je dovolj, če so objavljeni sproti v Našem času.

NE

naš čas

12. marca - Leto XII. - Št. 10 (319) - Cena 2 din
Glavni urednik Ljuba Naraks
Odgovorni urednik Stane Vovk

Marksistična knjižnica v TGO »Gorenje«

Tovarniški komite Zveze komunistov Tovarne gospodinjne opreme »Gorenje« Velenje je na svoji zadnji seji, ko je obravnaval predlog družbenega dogovora o družbeni samozaščiti ter stanje družbene samozaščite v delovni organizaciji, sklenil, da ustanovi marksistično knjižnico.

Marksistična knjižnica bi delovala za potrebe vseh organizacijskih oblik Zveze komunistov ter drugih družbenopolitičnih organizacij v Tovarni gospodinjne opreme »Gorenje« Velenje. Pri založbi »Komunist« v Ljubljani so naročili za marksistično knjižnico 160 novih knjig.

● V VELENJU

Tisoče zadovoljnih žena

Ob letošnjem 8. marcu, mednarodnemu prazniku žensk je tovarna gospodinjne opreme Gorenje Velenje

Na osrednji proslavi ob letošnjem prazniku žena je govorila delavka Gorenja Anica Kristan.

pripravila resnično zelo lepo kulturno-zabavno prireditev za vse zaposlene žene velenjske občine. Vse svoje delavke in tovarišice iz drugih delovnih organizacij je v soboto povabila v lepo okrašeno novo velenjsko dvorano in jim pod geslom »Ničesar brez tebe, nič mimo tebe« resnično zelo lep program,

ki je trajal skoraj tri ure.

Okrog 5000 tovarišicam je najprej spregovoril in jim čestital za praznik Slavko Geratič, direktor TGO Gorenje.

O vlogi in pomenu praznovanja 8. marca, mednarodnega praznika žensk je spregovorila Anica Kristan, delavka TGO Gorenje Velenje iz TOZD hladilna tehnika in delegatka zbora združenega dela skupščine SR Slovenije ter članica komiteja občinske konference ZKS Velenje.

V kulturno-zabavnem delu so nastopili koroški akademski oktet, pevski zbor z osnovne šole Miha Pintar Toledo Velenje, New swing kvartet iz Celja, Šaleška folklorna skupina, satirčni kabaret Metla, ansambel Echo 5 in Tereza Kesovija.

Prireditev je obiskovalke izredno navdušila. Besede: »Bilo je čudovito,« ki smo jih ob koncu slišali na vsakem koraku, so najlepše priznanje organizatorjem. Prav bi bilo, da bi pobudi Gorenja v prihodnje sledili tudi drugi delovni kolektivi.

Nova organiziranost ZIP »Gorenje«

V kratkem bo pripravljen osnutek za novo organiziranost sestavljene organizacije združenega dela Zdržena industrijska podjetja »Gorenje« Velenje. Tako bo dana možnost, da bodo organizacije in člani Zveze komunistov v Tovarni gospodinjne opreme »Gorenje« Velenje hitreje uresničevali naloge, ki so si jih zapisali v akcijski program, sprejet na 2. seji konference Organizacije Zveze komunistov Tovarne gospodinjne opreme »Gorenje« Velenje.

O nujnosti nove samoupravne organiziranosti znotraj Združenih industrijskih podjetij »Gorenje« Velenje so razpravljali na več sejah tovarniškega komiteja ZK. Podobno kot že nekajkrat poprej so tudi na nedavni seji ugotovili in opozorili, da je treba hkrati z vzpostavljanjem novih odnosov v okviru sestavljene organizacije združenega dela Zdržena industrijska podjetja »Gorenje« Velenje utrditi samoupravno organiziranost in odnose tudi med temeljnimi organizacijami združenega dela v Tovarni gospodinjne opreme »Gorenje«, prav tako pa še znotraj temeljnih organizacij združenega dela. Zlasti izstopa potreba po rešitvi nekaterih vprašanj v zvezi z informacijskim sistemom ter dohodkovnimi odnosi med temeljnimi organizacijami združenega dela ter med TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb.

Priprava izhodišč za nov organizacijski model sestavljene organizacije združenega dela Zdržena industrijska podjetja »Gorenje« Velenje je nekoliko kasnila. Upoštevati pa je treba, da gre za oblikovanje povsem novih odnosov, tako znotraj posameznih temeljnih organizacij združenega dela, pa v Tovarni gospodinjne opreme »Gorenje« Velenje ter v okviru Združenih industrijskih podjetij »Gorenje« Velenje. Tem novim odnosom pa bo treba prilagoditi tudi samoupravne splošne akte.

Omeniti velja, da so bila med sestavo predloga novega organizacijskega modela pripravljena podrobna izhodišča za novo organiziranost zunanje trgovine. Sprejet je bil tudi okvirni dogovor o organiziranju tehničnega razvoja, prav tako pa tudi konstrukcije itd.

Sredi marca bodo družbenopolitične organizacije znotraj Tovarne gospodinjne opreme »Gorenje« Velenje po vsej verjetnosti, že lahko s idejnih izhodišč ocenjevale novi organizacijski predlog. Sicer pa računajo, da bodo sestavljeno organizacijo združenega dela Zdržena industrijska podjetja »Gorenje« Velenje oblikovali na novih osnovah v drugi polovici meseca maja.

Razprava o predlaganih rešitvah in predlogih dokumentov pa bo morala biti kar najširša, da bi delovni ljudje resnično lahko dojeli smisel in pomen nove organiziranosti. Pričakovati je mogoče, da bo predlog za novo organiziranost Združenih industrijskih podjetij »Gorenje« Velenje, ki je bil pripravljen ob upoštevanju ustavnih načel, verjetno doživel še nekatere spremembe, posebej še potem, ko bo objavljen osnutek zakona o združenem delu za javno pravico.

Takšnih proslav si še želimo...

ZADNJE DNI

PO SVETU...

● Predsednik Tito odpotoval v Mehiko, Panamo in Venezuelo

Jugoslavanski predsednik Josip Broz Tito je odpotoval v Mehiko, Venezuelo in Panamo, prijateljske države, s katerimi Jugoslavija že dolgo časa sodeluje.

Potovanje predsednika republike ima poseben pomen zaradi trenutka, v katerem se začne. Tega na eni strani označuje nekatera žarišča napetosti, še vedno prisotne težnje po prisili in nadvladi, še vedno veljavna določila sedanjega nepravilnega mednarodnega ekonomskega sistema ter hkrati naporu neuvrščenih, da bi se vsemu temu zoperstavili s še odločnejšo in enotnejšo akcijo.

To se bo zgodilo na peti konferenci neuvrščenih na vrhu, ki bo avgusta v Colombu in za katero so se pripravile že začele. Dobri del pogovorov predsednika Tita in njegovih gostiteljev bo posvečen prav temu, pa čeprav bodo seveda omenjali tudi druga pomembna mednarodna politična in ekonomska vprašanja.

Tisk dežel, ki jih bo obiskal predsednik Tito, že več dni objavlja obširnejše sestavke o naši deželi in posebej o osebnosti jugoslavanskega predsednika. Predsednik Tito je pred odhodom sprejel tudi komentatorja mehiške televizije in oral sedanjih trenutkov mednarodnih odnosov ter napore in prizadevanja neuvrščenih, da bi zagotovili trajen in predvsem pravičen mir.

● Castro končal obisk

Pred tem je končal pri nas prijateljski in delovni obisk generalni sekretar komunistične partije Kube in predsednik kubanske vlade Fidel Castro, ki se je mudil pri nas na povabilo predsednika SFRJ in ZKJ Josipa Broza Tita.

Državnika sta s svojimi sodelavci izmenjala mnenja o dvostranskih odnosih in mednarodnih vprašanjih, pri čemer sta ugotovila, da se prvi razvijajo dobro, pri čemer ekonomski zaostajajo, in da je delež neuvrščenih pri oblikovanju boljših mednarodnih odnosov vse večji ter pomembnejši.

● Končan 25. kongres KP SZ

V Moskvi se je izvolitvijo osrednjih partijskih organov (Leonid Brežnjev je znova generalni sekretar komunistične partije) končal petindvajseti kongres sovjetskih komunistov.

Kongres je po pričakovanju potrdil dosedanje usmeritve, kar velja tako za notranjepolitično kot za zunanjepolitično področje. Za slednje torej velja, da bo osrednja postavka sovjetske zunanje politike še vedno de-
tente, popuščanje napetosti.

Politbiro ni doživel pomembnejših sprememb, kar po svoje potrjuje prepričanje, da ni mogoče pričakovati pomembnejših novosti v dejavnosti in stališčih sovjetskih komunistov v naslednjih nekaj letih.

● Španija: napetost, nemiri

Španija plava v vrtincu tesnobne napetosti, ki se nikakor ne po-
leže, odkar so pred dnevi polici-
stici ubili štiri, ranili pa več
deset demonstrantov.

V baskovski provinci stavka okoli 200.000 delavcev, ki s tem protestirajo proti surovosti policije, hkrati pa terjajo tudi več demokratizacije nasploh.

V mestu Bilbao je morala policija uporabiti solzilec, da je razglašala demonstrante. Tem so se v nekaterih drugih španskih mestih pridružili še študentje.

Vse to je kajpak izraz globokega nezadovoljstva španskih množic s prepočasnim razvojem demokracije po smrti diktatorja Franca. Ukrepi, ki jih sprejema nova vlada, so sicer vnesli v španski vsakdan nekaj več upanja, toda še vedno ne toliko, da bi lahko spremembe, ki jih Španija potrebuje in si jih Španci žele, lahko kaj kmalu uveljavili.

● Prekinitev diplomatskih odnosov

Odnosi med Mavretanijo in Marokom na eni in Alžirijo na drugi strani se čedalje bolj zaostajajo zaradi Španske Sahare. Tako so Mavretanija, Maroko in Alžirija prekinile diplomatske odnose, potem ko je slednja priznala vlado odporniškega gibanja Polisario.

...IN DOMOVINI

ZAPOSLITEV - Tri hotel-sko-turistična podjetja iz Poreča in Vrsarja (Plava laguna, Riviera in Anita), ki delujejo na področju občine Poreč in v nekaterih mestih v notranjosti istrskega polotoka, bodo v letošnji turistični sezoni zaposlila skupaj 2.300 sezonskih delavcev. Približno 1.300 sezonskih „belih bluz“ bodo zagotovili z območja Istre, medtem ko bodo drugih 1.000 delavcev skušali dobiti iz notranjosti naše dežele.

ZDRAVILA - Vpliv zakona o prometu z zdravili, se bo verjetno razširil na vse izdelke, ki jim pripisujejo zdravilne lastnosti (sredstva za zobno tehniko, za dezinfekcijo, radioaktivne izotope in mineralne vode). To je ena od novosti, ki jih predvideva predlog za sprejem zakona o prometu z zdravili. Načrt novega zakona predvideva, da je treba vsako zdravilo domače in tuje proizvodnje, preden gre v prodajo, preučiti laboratorijsko in klinično. Da bi dosegli čim večjo zanesljivost glede kvalitete zdravil, predlagajo, da bi sistematično kontrolirali vsako serijo izdelanih zdravil, preden bi jih začeli prodajati.

POCENITEV - Tovarna elektronskih naprav „Digitron“ iz Buj, je znižala cene svojim žepnim elektronskim računalnikom za 45 odstotkov. Po znižanih cenah bo žepni računalnik mogoče kupiti za 845 do 1.250 dinarjev, odvisno od tipa računalnika. Od 8. marca do 8. aprila pa je ob 5-letnici tovarne le-ta znižala cene namiznim računalnikom za 10 odstotkov. Računalniki bodo cenejši za 750 do 1.650 dinarjev.

MANIFESTACIJA - Letos, ob 35. obletnici izgnanstva, bo tradicionalna manifestacija „Vlak bratstva in enotnosti“ še

posebej slovesna. Iz Srbije bo pripotovalo v Slovenijo okoli 1.000 gostov, občanov, ki so med zadnje vojno sprejeli slovenske izgnance. Vlak bo prispel v Slovenijo 5. junija, vračal pa se bo 3 dni pozneje. Sedež koordinacijskega odbora za organizacijo te tradicionalne manifestacije bo naslednjih pet let v Celju.

KROMPIR - V splitsko luko je priplula ladja s 500 vagoni krompirja in 30 vagoni čebule iz Indije. Uvoznik je podjetje „Dalma“ iz Splita. S to pošiljko nameravajo ublažiti pomanjkanje krompirja in čebule na našem trgu, pričakujejo pa tudi, da se bodo znižale cene. Kakor se je zvedelo, gre v glavnem za krompir belih sort. Kmalu pa pričakujejo, da bo prišlo iz Indije v našo državo še 700 vagonov krompirja in precej čebule, zato je treba v prihodnjem obdobju pričakovati bolj stabilne cene in boljše založenost tržišča.

DRAME - Na natečaj, ki ga je za Cankarjevo leto lani razpisala Skupnost slovenskih dram-skih gledališč, v sodelovanju s kulturno skupnostjo Slovenije, je prispelo 20 novih slovenskih dramskih tekstov, ki jih je napisalo 16 avtorjev. Dela, za katera so predvidene 4 nagrade, bo pregledala žirija, v kateri so: Bruno Hartman, Tone Pavček, Vasja Predan in Dušan Tomše.

LETALO - Ljubljansko čartersko podjetje Inex Adria avio-promet je nabavilo letalo tipa DC-9, pa imajo posej kar 6 takšnih letal. Nova „devetka“ ima 115 sedežev. To letalo je že razprodano za številne čarterske polete. Prihodnji mesec pa naj bi ljubljansko podjetje dobilo še sedmo letalo - prav tako tipa DC-9, vendar iz druge serije, to pa pomeni, da bo v njem 20 sedežev več kot v teh, ki jih že imajo.

Poročilo o izvajanju programa in o

I. Uvod

Izvršni svet je bil izvoljen na prvi seji vseh treh zborov občinske skupščine dne 29/4-1974. Svoje mandatno obdobje je torej pričel skupaj z mandatnim obdobjem občinske skupščine. Oba, to je skupščina in Izvršni svet, sta bila oblikovana po novi ustavi SFRJ ozir. po novi ustavi SRS. V prejšnjih obdobjih ni bilo občinskih izvršnih svetov.

Za člane Izvršnega sveta so bili izvoljeni:

- Franjo Kljun, predsednik IS,
- Rudi Hudovernik, podpredsednik za gospodarstvo,
- Vlado Zakošek, podpredsednik za družbene dejavnosti,
- Marjan Marinšek, podpredsednik za splošne zadeve,
- Ivan Fece, član IS in načelnik oddelka za finance,
- Drago Tratnik, član IS in načelnik oddelka za notranje zadeve,
- Viktor Mazej, član IS in načelnik oddelka za ljudsko obrambo,
- Ivan Kolar, član IS in načelnik oddelka za gospo darstvo,
- Ivan Gaber, član IS in načelnik geodetske uprave,
- Ferdo Kukovec, član IS in načelnik davčne uprave,
- Ciril Grebenšek, član IS.

Tov. Rudi Hudovernik je bil na skupni seji vseh treh zborov občinske skupščine, dne 31/3-1975 razrešen dolžnosti podpredsednika Izvršnega sveta, ker je bil na isti seji imenovan za direktorja Zavoda za urbanizem Velenje.

Program Izvršnega sveta je obravnavala in sprejela občinska skupščina na zasedanju vseh treh zborov dne 25/5-1974. Na osnovi tega programa in srednjeročnega programa občine Velenje do 1980 je Izvršni svet predložil vsem trem zborom občinske skupščine dne 24/9-1974 tako imenovanih 13 nalog, ki vsebujejo predloge temeljnim organizacijam združenega dela za nadaljnje integracijske procese v naši občini.

Predno preidemo na poročilo o izvajanju programa Izvršnega sveta in o delu Izvršnega sveta želimo poudariti, da je mnogo opravljenih nalog plod sodelovanja delegatov in delegacij ozir. občinske skupščine, predsedstva skupščine, Izvršnega sveta, občinske uprave, družbenopolitičnih organizacij, TOZD ozir. OZD, KS in SIS. Pri mnogih opravljenih nalogah se je delo omenjenih dejavnikov prepletalo, od snovanja ozir. zamisli naloge do njene realizacije. To dejstvo moramo poudariti!

Mnogo zadev in začrtanih nalog pa sta realizirala Izvršni svet in občinska uprava samostojno. Pripravo gradiva za vsa dosedanja zasedanja občinske skupščine je skoraj v celoti realiziral Izvršni

● REKLI SO TE DNI:

JOSIP BROZ TITO:

- Naslanjajoč se ustvarjalno na znanost Marxa, Engelsa in Lenina delovni ljudje naše dežele pod vodstvom Zveze komunistov Jugoslavije uspešno gradijo samoupravno socialistično družbo. Prepričani smo, da na ta način najbolj razvijamo in potrjujemo izročila naše revolucije in prispevamo h krepitvi socializma kot svetovnega sistema.

MITJA RIBIČIČ:

- Pri oblikovanju globalnega sistema izvozne politike ugotavljamo, da smo gibanje mednarodnih ekonomskih odnosov zastavili preveč regionalno, kar naj bi bil tudi vzrok za preveč enostransko usmerjenost našega gospodarstva na majhno število dežel v plačilnem prometu in blagovni menjavi.

FRANC ŠETINC:

- V petih letih smo v Sloveniji skoraj podvojili zmogljivosti za otroško varstvo, toda v organizirano varstvo smo zajeli le petino predšolskih otrok. Dojenčki so zajeti le s 4,6 odstotka. Pri vsem tem moramo vedeti, da so v več kot 40 občinah razpisali samoprispevek, ker bi bil sicer položaj še slabši.

Komentar tedna

Načrti srednjeročnega razvoja Jugoslavije in Slovenije že dalj časa okupirajo našo pozornost. Upravičeno pričakujemo, da bodo pričeli učinkovitejšo razreševati nekatera nesorazmerja v do-seđanjem razvoju, utrli bodo novo in skladnejšo pot za razvoj vseh.

Pri tem pa se zagotovo razume, da načrti sami po sebi ne morejo spreminjati družbenih razmerij, če se ne bodo spremenili v akcijska vodila vseh: ljudi pri strojih, v pisarnah, v solah, krajevnih skupnostih itd. In naprej: akcijska vodila lahko postanejo šele potem, ko jih bodo ljudje sprejeli za svoja, vendar ne tako, da se bodo z njihovo vsebino seznanili le prek časnikov, radia in tele-

vizije, pač pa tako, da bodo imeli vse samoupravne možnosti, ki jim dovoljujejo (od njih to zahtevajo), da se že v etapi nastajanja razvojnih načrtov vključijo v vse delovne faze načrtovanja -

vsak po svojih zmogljivostih in interesih.

Še drugače povedano: načrtovanje ni samo strokovna, temveč predvsem družbenopolitična naloga, pri

svet z občinsko upravo. V bodoče bomo morali delegatske odnose razvijati tudi tako, da bodo predlogi za obravnavo v občinski skupščini ali njenih zborih prihajali preko delegatov iz TOZD, KS in iz SIS.

II. OSNOVNA IZHODIŠČA

Pri delu smo si prizadevali vedno upoštevati družbenopolitične osnove, ki smo jih podčrtali tudi v programu Izvršnega sveta. Te osnove našega samoupravnega družbenopolitičnega sistema so:

- položaj delovnega človeka po novi ustavi in delegatski sistem
- VII. Kongres ZKS, X. Kongres ZKJ in vse nadaljnje usmeritve organov ZK; zveznih, republiških, regijskih in občinskih,
- zvezna in republiška kongresa zveze sindikatov, zvezne socialistične mladine in stališča ustreznih občinskih organizacij,
- nov statut SZDL, ki je opredelil to organizacijo kot fronto vseh zavestnih socialističnih sil v naši družbi,
- srednjeročni program razvoja občine Velenje od 1972-1980,
- usmeritve zvezne in republiške skupščine ter sveta osmih občin celjske regije.

III. RAZVOJ SAMOUPRAVNIH ODNOSOV

Občinska skupščina je 2/12-1975 razpravljala o oceni stanja del egatskega sistema v naši občini in sprejela stališča za njegovo nadaljnji razvoj in poglobljanje delegatskih odnosov.

Ob koncu leta 1974 so bile v KS in TOZD volitve delegacij za SIS. Te volitve so zaključile krog volitev delegacij izvedenih v letu 1974 po novi ustavi.

Proces oblikovanja TOZD je potekal z veliko aktivnostjo zavestnih socialističnih sil, pod usmerjevalnim vodstvom ZK in sindikata v naših OZD.

Izvršni svet je aktivno sodeloval pri snovanju, oblikovanju in organiziranju naslednjih SIS na občinskem, regijskem in republiškem nivoju:

1. SIS za družbene dejavnosti: za otroško varstvo, za izobraževanje, za telesno kulturo, za kulturo, za socialno varstvo za zdravstvo, za socialno skrbstvo, za zaposlovanje (regijska skupnost), za raziskovalno dejavnost.
2. SIS za gospodarske dejavnosti: za stanovanjsko izgradnjo, za vodno gospodarstvo, za elektrodistribucijo (regijska skupnost), za kmetijska zemljišča, za komunalno dejavnost.
3. Ustanovili smo torej 12 SIS na občinskem nivoju, ki imajo svojo skupščine, izvršne odbore in komisije.
4. V procesu ustanavljanja so še nekatere SIS. V letu 1975 smo imenovali iniciativne odbore za pripravo samoupravnih aktov občinske požarnovarstvene skupnosti in občinske skupnosti za varstvo zraka. V okviru sveta osmih občin pa pripravljamo ustanovitev regijske PTT skupnosti in regijske skupnosti za ceste.

Za navedene SIS smo tako za leto 1975, kot za letošnje leto imeli veliko koordinacijskih sestankov in usklajevanj v občini, regiji in v republiki. Delo pri vsklajevanju programov, prispevnih stopenj, financiranja interesnih skupnosti, sredstev solidarnosti itd. je bilo vseskozi izredno težko in dolgotrajno. Predlog družbenega dogovora za skupno porabo v letu 1975 je bil podpisan šele v aprilu 1975. Predlog občinskega družbenega dogovora za splošno in skupno porabo ter financiranje KS v letu 1976 še sedaj ni izdelan, čeprav smo pričeli s pripravami zanj že v septembru 1975.

Usklajevanje splošne in skupne porabe v regiji in v republiki je bilo v zadnjih dveh letih izredno naporno in dolgotrajno.

Naša občinska skupnost se hitro razvija, število delavcev občanov in mladine raste. Zato so potrebne nove kapacitete institucij, ki se financirajo bodisi iz splošne ali iz skupne porabe. Sredstva za financiranje teh dejavnosti na našem področju sicer ustvarimo, vendar pa se po sedaj veljavnih kriterijih v izredno visokih zneskih odlivajo na druga področja. Zelo težko dokazovati ustreznim republiškim institucijam in SIS, da se morajo izoblikovati stimulative sistemske rešitve za vrednotenje takšnih

njeni realizaciji pa morajo sodelovati vsi, od temeljne organizacije združenega dela in osnovnih celic družbenopolitičnih organizacij do skupščin in najodgovornejših forumov.

Včasih pa je še videti, kakor da to resno in zapleteno delo še ne bi bilo „zrelo“ za neposreden vpliv de-

no izkoreniti, saj mora biti vsak družbeni dogovor pod močnim vplivom delovnega človeka, ali bi vsaj moral biti. Družbeni dogovor o našem razvoju na primer je tudi eno izmed meril socialistične demokracije in velika priložnost, da tudi delegatski sistem uveljavi svoje prednosti.

Upreti se bo potrebno tudi takšnemu načrtovanju, ki je počasno, ki preži na to, kako se bo usmeril sosed, ali pa je podobno licitiranju želja, le da pri tem pozablja na realne možnosti, ki morajo naposled želje tudi uresničiti. Uresničimo pa lahko le tiste, ki so prioritetne (energetika, prehrana, izvoz), do njih pa bomo prišli le po poti samoupravnega sporazumevanja in ne izsiljevanja.

MILAN MEDEN

delu izvršnega sveta skupščine občine Velenje v letu 1975

občin, ki so v svojem razvoju podobne občini Velenje, za financiranje rastočih dejavnosti iz splošne porabe (občinsko sodišče, občinska uprava, SZDL, ZSM, ZB) in skupne porabe /zlasti vrtcev, šol ter kulturnih, zdravstvenih in drugih dejavnosti).

Ker bomo po programu občinske skupščine za prvo polletje 1976 obravnavali mnoga področja v posebnih točkah dnevnega reda občinske skupščine, se bomo v tem poročilu omejili le na kratko naštevaje najvažnejših nalog, ki so opisljive ali pa so v fazi reševanja.

IV. IZVRŠEVANJE NEKATERIH NALOG DRUŽBENEGA RAZVOJA

Naloge družbenega razvoja naše občine so zapisane v srednjeročnem programu razvoja občine Velenje v letih 1972 - 1980. Vsako leto sprejemamo tudi letni družbeni plan občine.

Smernice družbenega plana za leto 1975 smo obravnavali v občinski skupščini v decembru 1974. Vsem delegatom in delegacijam je znano, s kakšnimi težavami smo pripravili družbeni plan za leto 1975, ki je bil sprejet v občinski skupščini šele 30/9-1975. Kot smo že omenili, smo imeli v letu 1975 veliko težav pri dogovarjanju in vsklajevanju splošne in skupne porabe. Lani so bile SIS pravzaprav šele ustanovljene in samoupravno organizirane, kar je prav gotovo zahtevalo določen čas. Tudi težave v gospodarstvu, svetovna recesija in problemi proizvodnje in poslovanja v Jugoslaviji, so v letu 1975 vedno bolj vplivali na rezultate gospodarskega in naših občini.

Sredi lanskega leta smo pričeli v SFRJ, SRS in seveda v naši občini, na osnovi sklepov predsedstva CK ZKJ, s stabilizacijskimi prizadevanji. Skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami, na čelu s SZDL, smo tudi v naši občini izvajali obširne stabilizacijske ukrepe na vseh področjih gospodarstva in negospodarstva.

Izvršni svet je pripravil skupaj z ekonomsko komisijo, ki je bila imenovana pri SZDL, za razpravo in sklepanje v občinski skupščini, pregled rezultatov gospodarjenja v občini: za prvo tromesečje 1975, za obdobje januar - maj 1975, za prvo polletje 1975, za 9-mesečno obdobje 1975. Občinska skupščina je sprejela vrsto sklepov za vodenje stabilizacijske politike v občini. Na osnovi stabilizacijskega programa in družbenega plana je izvršni svet razpravljal in usmerjal svoje napore v pospeševanje produktivnosti dela (individualne, kolektivne in družbene), racionalno zaposlovanje, za večanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva, povečanje izvoza, racionalno investiranje, povečevanje raziskovalnih dejavnosti v OZD, nadaljnji razvoj kmetijstva (kooperacije, preusmerjanje in specializacija kmetij), razvoj obrti itd.

Nekatere konkretne naloge, ki jih je izvajal Izvršni svet skupaj z drugimi dejavniki v občini ali samostojno:

1. Priprava podatkov, predlogov in osnutkov za sistemske rešitve pri splošni in skupni porabi in pri gospodarskih SIS za leto 1975 in 1976.
2. Priprava podatkov, predlogov in samoupravnih aktov za negospodarske investicije za leto 1975 in 1976.
3. Skupaj s SDK Velenje in LB Velenje je bil izdelan pregled vseh investicij gospodarskega in družbenega značaja v občini v letu 1975.
4. Prizadevanje, da se velika sredstva, ki se ohlajajo iz našega gospodarstva v republiško raziskovalno skupnost angažirajo pri konkretnih raziskovalnih programih v naših OZD, skratka, da bo občinska raziskovalna skupnost razpolagala s svojimi programi in sredstvi.
5. V letu 1975 smo izdelali predlog sporazuma za financiranje kmetijske pospeševalne službe. Ta sporazum v letu 1975 niso po dpisale nekatere OZD in TOZD. V letu 1976 moramo uresničiti ta prizadevanja.
6. Prizadevanje, da se uredijo samoupravni odnosi pri gospodarjenju z gozdovi v naši občini in da se oblikuje TOZD za gozdove v družbeni lastnini in TOZD kooperantov privatnih lastnikov gozdov.
7. Izdelava programa razvoja malega gospodarstva ozir. razvoja proizvodne in storitvene obrti.
8. Prizadevanje za nadaljnjo modernizacijo cest v okviru republiške cestne skupnosti. V letošnjem letu bomo izvedli rekonstrukcijo ceste od Šaleka proti Hudi luknji, vključno s predorom. Sredstva za ta dela so zagotovljena v programu republiške cestne skupnosti za obdobje 1970 - 1975. Tudi za srednjeročno obdobje 1976 - 1980 smo se aktivno vključili v javno razpravo za modernizacijo cest na našem območju.
9. V okviru SIKS-a smo si prizadevali za nadaljnji razvoj komunalnih objektov in naprav za: občinske ceste, vodovode, kanalizacijo in kolektor, uredjanje zelenic itd.
10. V okviru občinske in regijske vodnogospodarske skupnosti smo si prizadevali za realizacijo programa v letu 1975 in za pravilno pripravo programov za obdobje 1976 - 1980 pri regulaciji Pake, drugih vodotokov, izgradnji kolektorja, čistilnih naprav itd.
11. Veliko naporov smo vlagali v razvoj PTT objektov in zvez. OZD za PTT promet in bodoča samoupravna PTT skupnost bodo morale zgraditi nove poštne prostore, zboljšati telefonijo in poštne usluge.
12. Kapacitete toplovoda Šoštanj - Velenje so bile že v letu 1975 maksimalno izkoriščene. Zato smo skupaj s Toplovodom Velenje, prizadetimi OZD in SIS pričeli iskati rešitve za čimprejšnjo izgradnjo novega toplovoda, ki je že zgrajen približno do polovice. V letošnjem letu mora biti nov toplovod dokončan, sicer ne bomo mogli priključevati nobenih novih objektov. 13. Na področju urbanizma smo v letu 1975 storiili mnogo. Izdelan je pravilnik za pripravo in sprejem urbanistične dokumentacije, v delo sveta za urbanistično politiko smo vključevali prizadete KS in SIS, pripravili smo akcijski načrt za izdelavo urbanističnega programa, uredili nove zazidalne načrte itd.
14. Pričeli smo izdelovati program za modernizacijo bolnice Topolšica in za izkoriščanje toplaga vrelca za razvoj zdravilišča in zdraviliškega turizma.
15. Največji problem v naši občini je pogrezanje zemljišča zaradi izkopavanja premoga. Ta problem je dobil svoje osrednje mesto tudi v družbenem planu občine Velenje za leto 1976. Za območje, ki se je pogreznilo in ki se bo pogreznilo v naslednjih letih, moramo oblikovati nov urbanizem in prostor na področju Topolšice in Pohrastnika. Sredstva, ki bodo potrebna za pripravo novega prostora in preselitve v ta prostor, so tako velika, da presega možnost REK-a in občinske skupnosti. Preko ustreznih dejavnikov moramo aktivirati republiško skupnost za skupno reševanje perečega problema.
16. V letu 1975 smo dogradili novo UKW radijsko postajo, ki deluje v okviru Centra za informiranje.
17. Izvršni svet je uspešno sodeloval z mnogimi KS pri reševanju njihovih lokalnih problemov na področju komunalne izgradnje, družbenega standarda in druge krajevne problematike.
18. Skupaj z drugimi dejavniki v občini smo izoblikovali dopolnjena izhodišča za komunalno izgradnjo in pripravo prostora za stanovanjsko izgradnjo. Zelo važni so realni stroški za komunalno ureditev soseske, zato jih bomo v bodoče obračunavali s procentom na gradbeno ceno objekta.
19. V občini Velenje moramo pristopiti k oblikovanju poslovne skupnosti za turizem, vključiti vanjo vse zainteresirane OZD in druge dejavnike, da lbomo lahko izkoristili precejšnje možnosti za razvoj turizma.
20. Pereč problem nočitvenih kapacitet ozir. hotelskih sob v Velenju zahteva intenzivno reševanje tega problema.

21. Ob koncu leta 1975, ko je bila zgrajena nova večnamenska dvorana („Rdeča dvorana“), smo ustanovili novo delovno organizacijo, ki mora pripraviti dokumentacijo še potrebnih investicij, letni koledar prireditve in svoj letni plan gospodarskega in poslovanja, ki mora biti rentabilno.

22. Lansko leto smo začasno prekinili izgradnjo 4. osnovne šole, ki jo moramo letos dokončati.

23. Spomladi bomo do radili dom za starejše občane. Oblikovati moramo novo delovno organizacijo, ki bo skrbela, da se bodo starejši občani v njem čim bolj počutili, organizirati moramo domsko življenje in stanovanje vključiti v prijetno okolje mestnega življenja.

24. Mnogo časa, truda in razgovorov je bilo potrebnih za odločitev o gradnji telovadnice pri šoli Karla Destovnika-Kajuha v Šoštanju. Telovadnica bo letos dograjena.

25. Pri izgradnji Kulturnega doma v Šoštanju je zmanjkalo sredstev, zaradi nepopolne dokumentacije in podražitev. S pomočjo REK-a ozir. njegovih TOZD-ov in KS Šoštanj, smo uspeli rešiti problem ogrevanja in manjkajočih sredstev.

26. Vrtec v Pesju je praktično dograjen. Ob koncu lanskega leta je prišlo do nepotrebnih zapletov za manjkajoča sredstva za dokončanje izgradnje. Vrtec moramo zgraditi takoj.

27. V okviru programov referenduma, ki je bil izglasovan 20/4-1975 po KS imamo velike naloge za izgradnjo vrtcev in šol, saj KS mesta Velenje združujejo 70 % samopriskpeva v te namene. Sredstva samopriskpeva ne bodo zadoščala, zato iščemo dodatne vire financiranja teh objektov v okviru družbenega dogovora, ki ga moramo čimprej oblikovati in sprejeti. Delegacija KS Škale je v občinski skupščini predlagala po dobno reševanje izgradnje vrtca v njihovi KS.

Izgradnjo šole in vrtca v Topolšici moramo načrtovati v okviru koncepta priprave novega urbanega prostora Topolšica-Pohrastnik, zaradi bodoče preselitve ustreznih objektov z rušnega območja Šoštanja (2 šole, vrtcev itd.) Za izgradnjo vrtcev ozir. prostorov otroškega varstva iščemo v Velenju tudi nove možnosti v okviru obstoječih stanovanjskih blokov in bodoče izgradnje stanovanjskih hiš.

28. Izgradnja zdravstvenega doma v Šoštanju bo letos zaključena. V letošnjem letu se predvideva začetek izgradnje stanovanjskih blokov v Šmartnem ob Paki, v katerih bi v pritličju zgradili zdravstveno postajo, lekarno, podružnico banke in pošto.

29. Z razumevanjem stanovanjske skupnosti in njenega odbora za izgradnjo solidarnostnih stanovanj, bo v Pesju zgrajen stanovanjski stolpič, ki bo imel v pritličju prostore za trgovino. Rešeno je tudi vprašanje stavbe starega sodišča v Šoštanju, v kateri bo urejeno cca 15 manjših stanovanj.

30. Dom učencev v gospodarstvu v okviru RSC Velenje je že nekaj časa predmet iskanih najustreznejših rešitev ob poremeh pomanjkanju domskega prostora. Do danes še nismo mogli najti finančnih sredstev za izgradnjo doma. Rešeno pa je vprisanje lokacije in dokumentacije.

31. Izvajanje vseh negospodarskih investicij v letu 1975 (4. osnovna šola, posebna šola, večnamenska hala, telovadnica v Šoštanju, sodišče itd.) je povzročalo nemalo težav zaradi nerednega nakazovanja sredstev v sklad NGI s strani OZD in TOZD, ki še danes dolgujejo za leto 1975 skrajaj 10.000.000,00 din.

32. V okviru komisije za ureditev prometa in SIKS se pripravila načrt za ureditev prometa v mestu Velenju, ki bo določal prometne in neprometne cone ozir. ulice.

33. V letu 1975 sta KS levi in desni breg v Velenju pričeli z urejevanjem parkirnih prostorov, ki morajo biti lesto popolnoma urejeni.

34. V okviru štaba za urejanje mest in naselij smo pričeli izvajati akcije za urejanje okolja. V večini KS so bile imenovane komisije za urejanje okolja. V KS mesta Velenja in Šoštanja so potekale akcije za ureditev zelenic, zasaditev dreves itd. Zlasti pomembna je priprava akcije za ureditev velenjskega parka.

35. IS je bil vključen v priprave in izvedbo pomembnih proslav v letu 1975 in sicer v Topolšici in za občinski praznik v Velenju v novi večnamenski dvorani.

36. V letu 1975 smo podpisali listino o pobratenju z občino Split. Skupaj z predstavniki iz Splita smo izdelali osnutek srednjeročnega programa za sodelovanje dejavnikov obeh občin in ga posredovali družbenopolitičnim organizacijam. Podoben program je potrebno izdelati tudi s pobrateno občino Vrnjačka banja.

37. V letu 1975 je bil podpisan sporazum o štipendijski politiki v naši občini. Imenovan je odbor podpisnikov, strokovno delo pa opravlja Zavod za zaposlovanje Velenje.

38. V letu 1975 je IS imenoval komisijo za pripravo osnutka družbenega dogovora o temeljnih kadrovske politike v občini Velenje, ki je že bil dan v javno razpravo. Sklepi komiteja občinske konference ZKS Velenje pa nas obvezujejo organizirati do konca marca 1976 kadrovske službe pri občinski upravi.

39. IS pripravila načrt ureditve veterinarsko-higienske službe za območje občine Velenje. Sedaj smo v fazi izdelave programa in idejnega projekta.

40. IS je aktivno sodeloval pri pripravi in realizaciji referenduma po KS, ki je bil izglasovan 20/4-1975 za naslednje 5-letno obdobje.

41. Po daljšem času je rešen kadrovski problem nastavitve tajnika komisije za ugotavljanje izvora premoženja, ki se je vključil v delo komisije.

42. Izvršni svet je realiziral predlog skupščine, da je gradivo za seje občinske skupščine dostopno vsem članom delegacij, da vsi člani delegacij sprejemajo uradni vestnik in skrbel za odgovore na delegatska vprašanja.

43. V okviru nove organizacije inšpekcijskih služb je IS iskal organizacijske rešitve v skladu z novim zakonom in s stališči CK ZKJ ter sodeloval pri oblikovanju predloga medobčinskih služb, vključno s stališčem, ki ga je podal občinski skupščini 29/12-1975.

V. INTEGRACIJSKI PROCESI

1. Kmalu po izvolitvi IS leta 1975 smo se skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami dogovorili za izdelavo predloga integracije vsega osnovnega šolstva v občini. Imenovan je bil iniciativni odbor, izdelani so bili samoupravni akti, ustanovljen je bil vzgojnoizobraževalni zavod Velenje (VIZ).

2. V letu 1975 je IS imenoval iniciativni odbor za pripravo elaborata za združitve vzgojnovarstvenih ustanov v občini. IS predlaga, da z integracijo vzgojnovarstvenih ustanov nekoliko počakamo, da se bomo dogovorili o najustreznejših organizacijskih in samoupravnih rešitvah VIZ Velenje, ki bodo imele vsekakor vpliv tudi na samoupravno organiziranje skupne vzgojnovarstvene ustanove v občini.

3. V letu 1975 je IS podal iniciativo za integracijo kulturnih ustanov v občini v skupno organizacijo Center za kulturo. Večina samoupravnih aktov je izdelanih. Center je registriran pri gospodarskem sodišču, zajema pa dejavnosti obeh kulturnih domov v Velenju in Šoštanju, Knjižnico Velenje in muzeje na veljnem gradu.

4. Do leta 1974 sta bili v občini dve organizaciji, ki sta skrbeli za komunalne storitve. To sta bili KOC Velenje in Klearstvo-vodovod Šoštanj. Kolektiv Klearstvo-vodovod Šoštanj se je z referendumom odločil za priključitev k TOZD ESO, vodovodna dejavnost pa je prišla v dejavnost SIKS ozir. KOC Velenje, ki je dolžan oblikovati enoten vodovodni sistem v občini.

5. IS je sprejel nalogo, da vzbudi integracijo tudi na področju zdravstva z namenom, da bodo imeli naši delovni ljudje in občani še boljše zdravstvene usluge. Naloga je zajemala združitve Savinjsko-šaleškega zdravstvenega doma, Savinjsko-šaleške lekarnice in bolnice Topolšico v enotno delovno organizacijo. Prvi del naloge bo kmalu opravljen, saj se bo oblikovala nova SOZD.

6. IS je sprejel tudi nalogo o povezovanju informativne dejavnosti v občini Velenje v Center za informiranje, propagando in založništvo. Občinska skupščina je sprejela akt o ustanovitvi Centra in potrdila poročilo o tej ustanovitvi. Center za informiranje, propagando in založništvo je podal poglobljeno poročilo o svojem delu in problematiki v NAŠEM ČASU dne 30/1-1976.

7. Naslednja naloga IS je bil sklep o ustanovitvi samoupravne komunalne interesne skupnosti v občini. Kot smo že poročali, je bila ta skupnost ustanovljena v letu 1975.

8. Naloga IS o ustanovitvi računskega centra in organizaciji strokovnih služb za interesne skupnosti smo kasneje združili v eno nalogo in sicer, da se ustanovijo skupne strokovne službe za SIS, KS in občinski proračun. Predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnih služb je že bil v razpravi, večina interesnih skupnosti ga je dopolnila in potrdila, v priravi pa je osnutek oblikovanja organizacije, s sistemizacijo delovnih mest.

9. Za občinski praznik v oktobru 1974 je občinska skupščina na svečani seji potrdila odlok o mestu Velenju. Po tem odloku zajema mesto Velenje osem KS. IS je sprejel nalogo, da skupaj s socialistično zvezo oblikuje skupnost KS mesta Velenje. Ta skupnost je ustanovljena. V republiški skupščini moramo sprožiti postopek za spremembo zakona o določitvi območij mest v SRS.

10. Naloge: ustanovitev inženiringa Velenje, integracija tiskarn, integracija ozir. poslovna povezava industrije plastike in avtoprevoznike dejavnosti pa žal še niso realizirane. Bilo je sklicanih mnogo sestankov, imenovani so bili nosilci nalog, oblikovani so bili dobri predlogi, vendar se delovne organizacije še niso mogle odločiti. Veliko je že bilo storjenega pri osnovanju Inženiringa Velenje, vendar je celotna zamisel propadla predvsem zaradi subjektivnih ovir. Tudi za integracijo tiskarn so izdelani različni predlogi. Naloge lahko realiziramo le, če bomo delovnim ljudem verodostojno obrazložili cilje, ki jih zasledujemo z integracijskimi procesi.

Vsekakor bomo s prizadevanji za integracijo OZD ozir. TOZD v naši občini nadaljevali, saj se ne moremo izogniti procesu, ki se odvijajo drugod, ker le-ti vodijo k racionalizaciji učinkovitosti in nadaljnemu razvoju.

VI. POLOŽAJ IZVRŠNEGA SVETA V OBČINSKI SKUPNOSTI

Z novo ustavo so oblikovani tudi po občinah Izvršni sveti, ki so odgovorni občinskim skupščinam za stanje na vseh področjih družbenega življenja v občinski skupnosti, za izvajanje politike, zakonov in družbenih dogovorov ozir. samoupravnih sporazumov. Odgovorni so tudi za delo upravnih organov ozir. občinske uprave in za koordinacijo dela in poslovanja vseh SIS na nivoju občine.

Vsi skupaj se moramo zavedati, da so s takšno ustavno opredelitvijo naloge IS zelo odgovorne.

Brez konstruktivnega sodelovanja in podpore družbenopolitičnih organizacij, SIS, občinske skupščine ozir. celotne delegatske baze je nemogoče sprejemati tako velike odgovornosti pri izvajanju politike in sklepov občinske skupščine.

Prvo obdobje dela, uspešnih rešitev in začetnih slabosti je za nami. Opredelitev položaja vloge in odgovornosti IS moramo iskati v nadaljnjem dopolnjevanju občinskega statuta in odloka o izvršnem svetu, v razmejevanju pristojnosti med občinsko skupščino, izvršnim svetom, občinsko upravo, SIS in KS. Določiti moramo pristojnosti IS s pooblastili občinske skupščine, v katerih zadevah le-ta samostojno razpravlja in sklepa.

Učinkovito funkcioniranje delegatskega sistema zahteva učinkovito in stalno obojestransko informiranje. V ta namen smo odprli delegatsko pisarno in zadolžili člane IS kot mentorje v KS. Zavedamo se, da bo sistem informiranja celovit šele, ko bomo organizirali dokumentacijsko-informativni center.

Po občinskem statutu šteje IS 11 članov, v začetku lanskega leta smo izgubili enega člana, ker je prevzel drugo dolžnost. Za sedanjí sestav IS smo se dogovorili v konferenci SZDL, predno smo predlagali občinski skupščini njegovo izvolitev. Dogovorili smo se, da bo praksa pokazala, če smo izbrali primerno varianto, da sestavljajo IS pretežno načelniki oddelkov občinske uprave.

Predlagamo, da se v občinski konferenci SZDL ozir. v njenih organih pogovorimo za morebitno drugačno sestavo IS, zlasti zato, ker je pomembna funkcija podpredsednika za gospodarstvo nezasedena.

VII. DELO IS IN OBČINSKE UPRAVE

Ker je IS odgovoren tudi za delo občinske uprave, smo izvedli nekatere organizacijske, kadrovske, prostorske in tehnične dopolnitve za učinkovitejšo delo uprave, in sicer v oddelku za gospodarstvo vključno z inšpekcijskimi službami, v davčni upravi, v geodetski upravi itd. Zavedamo se, da so takšne dopolnitve stalna naloga IS, zato se aktivno vključujemo tudi v delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij občinske uprave. IS je imel do konca januarja 77 rednih sej, tri seje so bile skupne in sicer: s predsedstvom občinske konference SZDL, z izvršnimi odbormi stanovanjske in komunalne skupnosti in izvršnim odborom kmetijsko-zemljiške skupnosti.

Skoraj vse seje IS so bile razširjene seje, saj smo glede na obravnavano tematiko vabili k sodelovanju predstavnike TOZD ozir. OZD, LB Velenje, SDK, SIS, KS itd. Na vse seje vabimo tudi predsednika in sekretarja skupščine, funkcionarje družbenopolitičnih organizacij in novinarje Centra za informiranje.

IS je obravnaval vrsto vprašanj, zadev, poročil, prošenj, predlogov vrsto samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov s področja gospodarstva in družbenih služb za zadeve v občini, regiji in republiki in o njih oblikoval svoja stališča.

Po tematskih področjih smo obravnavali:

- urbanizem in stanovanjska izgradnja 41 zadev,
- gospodarstvo in planiranje 73 zadev,
- finance (splošna, skupna poraba), davčna politika 62 zadev,
- komunalna problematika 47 zadev,
- zdravstvo, socialno skrbstvo ozir. varstvo 15 zadev,
- vzgoja, izobraževanje, štipendijska politika 26 zadev,
- ostala področja družbenih dejavnosti 21 zadev,
- delovanje izvršnih organov, uprave, sodstva in pravosodja 49 zadev,
- programiranje splošne in skupne porabe 45 zadev,
- družbeno dogovarjanje, samoupravno sporazumevanje 26 zadev,
- in prek 120 raznih drugih zadev (varstvo okolja, delo organizacij in skupnosti, predlogi za imenovanja, investicije, geodetske zadeve, avtomatska obdelava podatkov, delegatska vprašanja, pokroviteljstva, delo raznih komisij, vloge in dopisi posameznikov, delovnih organizacij in drugih skupnosti itd.).

Ob koncu naj poudarimo, da smo člani IS angažirani v različnih dejavnostih v občini, regiji in republiki, kot so razne komisije, samoupravni organi in odbori v KS, SIS, družbenopolitične organizacije, svet osmih občin ter drugi.

Velenje, januarja 1976

IZVRŠNI SVET
Skupščine občine Velenje

Odgovori na vprašanja delegatov

VPRAŠANJE:

Kako daleč je pripojitev Kulturnega doma v Šmartnem ob Paki k Kulturnemu centru Velenje.

(Vprašanje postavil delegat Krajevne skupnosti Šmartno ob Paki.)

ODOGVOR:

S 1/1-1976 je začel delati Kulturni center Velenje. Nova organizacija je vpisana v sodni register.

Nastala je po sklepu skupščine kulturne skupnosti in sicer na ta način, da so se združile naslednje organizacije: Knjižnica Velenje, Dom kulture Velenje in Muzejska zbirka Velenje. Kulturnemu centru Velenje je DPD „Svoboda“ Šoštanj zaupala tudi upravljanje novega kulturnega doma v Šoštanju, kar je sprejela tudi občinska kulturna skupnost v svojem sklepu o ustanovitvi. Čeprav Center že obstoji in deluje pa se še vedno postopoma konstituira, saj je trenutno v fazi sprejemanja svojih splošnih aktov, izvolitvi organov upravljanja ter razpisem postopku za izvolitev direktorja.

Prevzem upravljanja doma kulture v Šmartnem ob Paki spada med statusne zadeve Kulturnega centra, o čemer daje soglasje občinska kulturna skupnost.

Krajevna skupnost Šmartno ob Paki je dne 26. 9. 1975 sprejela sklep, da zaradi pomanjkanja lastnih sredstev, odstopi dom kulture v upravljanje v kulturni skupnosti. V svojem dopisu opozarja, da bo kulturni dom nujno potreben adaptacije in da služi vsem društvom in organizacijam za razne prireditve, od športnih do družabnih.

O predlogu krajevne skupnosti Šmartno ob Paki bo najprej odločal izvršni odbor občinske kulturne skupnosti. Ugotoviti bo moral dejansko stanje, v katerem se dom nahaja, kako je doslej potekalo vzdrževanje ozir. financiranje tega doma, v kakem razmerju so kulturne in druge prireditve v tem domu, koliko je takih prireditvev in kakšne pravice si namerava zadržati krajevna skupnost. Pri tem pa bo moral upoštevati, da bo kulturni center, kot operativni izvajalec politike kulturne skupnosti, zlasti v sedanji začetni fazi težko prevzel nove zadolžitve in da bo nadaljnji integracijski proces moral potekati po programu, ki bo upošteval v prvi vrsti prevzem še nekaterih knjižnic, ki še ne spadajo pod Kulturni center ter sčasoma še prevzem predvajanja filmov, ki spada sedaj pod samostojno organizacijo združenega dela. Seveda pa bodo vse te odločitve odvisne od sredstev, ki jih bo kulturna skupnost uspela pridobiti za te namene. Krajevna skupnost Šmartno ob Paki bo dobila pisni odgovor v naslednjih dneh.

(Odgovor je posredoval Kulturni center Velenje).

VPRAŠANJE:

Ali je dolžno distribucijsko podjetje DES Slovenj

Gradec kontrolirati električno omrežje, njeno dotrajnost in kvaliteto električnega toka na območju cele krajevne skupnosti tj. Skorno in Sv. Florjan. Stanje je čedalje slabše, saj vemo, da potrošnja raste in električno omrežje, ki je bilo montirano pred 20-25 leti in namenjeno le razsvetljavi, sedaj ne zmore vse obremenitve. Verjetno je v ceni 1 kWh že vrhunec prispevek za obnovitev daljnovodov, vendar se do sedaj ta sredstva še niso povrnila odkoder so prišla, čeprav bi bilo to zelo nujno. Napetost pri vseh oddaljenih porabnikih pade v večernih urah tudi največkrat na 150 V, kar je kritično nevarno za vse TV sprejemnike in električne motorje v gospodinjstvu in kmetijstvu. Upravičeno zahtevamo, da se ta stvar uredi in se ne vleče v nedogled. Sami krajinamo smo že zahtevali pri DES-u, vendar je vedno sporen le denar. Mislimo, da je prišel čas, ko je tudi kmet enakopraven odjemalec in plačnik električnega toka in ne diskriminiran subjekt, ki bi moral za vsako stvar, do katere ima nujno pravico, vedno prispevati velik delež v denarju ali lesu. Z neštevilnimi udarniški urami in delom v skalojnu smo pomagali graditi novo daljnovod visoke napetosti z obljubo, da se nam potem zamenjajo prešibke žice 380 V omrežja v Skorno-Penk, sedaj pa vidimo, da je tu imelo korist DES podjetje, saj služi daljnovod le gospodarstvu in njihovim namenom. Izrecno zahtevamo, da se to uredi ter kmalu.

(Vprašanje je postavil delegat zbora krajevnih skupnosti v imenu delegacije krajevnih skupnosti Skorno - Florjan).

ODOGVOR:

Sporočamo vam, da je v plan obnove NNO za leto 1976 vključen tudi objekt NNO Skorno - Florjan. V izdelavi je tudi že projekt za omenjeno predelavo omrežja, vsa potrebna terenska dela pa so tudi že bila narejena.

Pri tem pa se še postavlja vprašanje napajanja žage, ki ga bo potrebno posebej reševati, sicer pa so v tej zvezi že bili dogovori z lastnikom žage.

Celoten plan pa mora predhodno še potrditi samoupravna interesna skupnost preskrbovalnega področja Elektro Celje, ki bo zasedala predvidoma v mesecu marcu.

(Odgovor je posredoval DES - TOZD Elektro Slovenj Gradec).

VPRAŠANJE:

Kdo je dolžan urediti in priskrbeti dovoljenja za gradnjo komunalnih naprav (ceste, mostovi), ki se grade v krajevnih skupnostih, saj vemo, da pridobivanje dovoljenj zahteva veliko časa in raznih potov? Naša krajevna skupnost ima ravno sedaj veliko dela okoli te dokumentacije, kar zelo zaposluje aktivne posameznike in grede stroški voženj in časa v njihovo breme. Mislimo,

da pridobivanje raznih dovoljenj in soglasij bistveno podražuje gradnjo in obremenjuje že tako pičel dohodek krajevne skupnosti, vsled tega pa tudi podaljšuje rok prepotrebne gradnje nujnih objektov. Mislimo, da bi vso dokumentacijo morali dobiti že urejeno in da pridobivanje teh dovoljenj ni stvar le krajevne skupnosti, saj objekti ne bodo služili le krajanom, temveč vsem občanom.

(Vprašanje je postavil delegat krajevne skupnosti Skorno - Florjan).

ODOGVOR:

Vso potrebno dokumentacijo za gradnjo objektov je po zakonu dolžan priskrbeti investitor, ki nosi tudi vse stroške. Razumemo, da zahteva pridobivanje raznih dovoljenj veliko časa in potov, vendar pa je vsa dokumentacija in soglasja, ki so potrebna za izdajo lokacijskega in gradbenega dovoljenja, predpisana z zakoni in drugimi predpisi, tako da upravni organ v postopku ne more ukrepati drugače kot da ta soglasja zahteva. V imenu investitorja lahko išče posamezna soglasja tudi kdo drug, vendar le v imenu in na račun investitorja. Takšne usluge nudi tudi Zavod za urbanizem Velenje, ki je pristojen, da v soglasju z drugimi dejavniki odloča o urbanizaciji prostora. Delno pomoč lahko nudijo tudi upravni organi občinske skupščine, vendar pa skupščina ne more financirati pridobivanja teh soglasij, saj ni za to niti pooblaščen niti nima v ta namen zagotovljenih sredstev. Prepričani smo, da bo Zavod za urbanizem upošteval finančne zmožljivosti krajevnih skupnosti in izdelal ozir. priskrbel dokumentacijo po dostopni ceni. Za ceno pa se je treba z njimi seveda za vsak primer posebej dogovoriti.

(Odgovor je pripravil oddelek za gospodarstvo SO Velenje).

VPRAŠANJE:

Občani v naselju Pohrastnik, ki so se vselili v dograjene hiše, se sprašujejo pod katero krajevno skupnost spadajo in kam odhajajo njihova sredstva 2% samoprispevka, ki ga plačujejo, saj ne živijo več v matični krajevni skupnosti odkoder so prišli? Mislimo, da je tu treba enkrat javno in jasno določiti katera krajevna skupnost ima dolžnosti do njih in ki lahko razpolaga z njihovim samoprispevkom. Prav bi bilo, da ima vse pravice in dolžnosti do njih krajevna skupnost Skorno - Florjan, saj se naselje nahaja na njenem katastrskem območju.

(Vprašanje je postavil delegat krajevne skupnosti Skorno - Florjan).

ODOGVOR:

Meje krajevnih skupnosti je v preteklem obdobju določila občinska skupščina ob upoštevanju gravitacijskih področij. Meje pa so potekale, kjer je bilo mogoče, po mejah katastrskih občin. Meje sedanjih krajev-

nih skupnosti, v kolikor so bile spremenjene, pa so predlagali občani ob upoštevanju skupnih interesov posameznih področij. O predlogu je razpravljala občinska skupščina v zimskem času 1973/1974 in ga potrdila.

Predlagamo, da tudi o sporni meji med KS Skorno - Florjan in KS Šoštanj razpravljajo in odločajo občani. Zaradi tega smo zaprosili OK SZDL, da skliče sestanek predstavnikov obeh KS, kjer bodo poskušali zadevo rešiti. Upoštevati pa se bo vsekakor moralo mnenje krajanov spornega področja ob ugotovitvi vzroka, ki objektivno narekuje spremembo meje.

(Odgovor je dal oddelek za gospodarstvo SO Velenje).

VPRAŠANJE:

Kaj so pristojne inšpekcije službe ukrenile v zadevi prekuščevalcev prašičev iz drugih republik, ki prekuščujejo z živino, vendar za to nimajo ustreznih potrdil o zdravstvenem stanju prodanih prašičev niti drugih dovoljenj.

(Vprašanje je postavil delegat zbora združenega dela Arlič Ivan).

ODOGVOR:

Prekuščevalci z živino ostajajo večinoma anonimni. Ugotavljamo, da so, vendar inšpekcija nima pravice ustavljati in kontrolirati vozil v prometu. Delavci postaje milice so zadnjih 5 let prijavili veterinarskemu inšpektorju le en primer prevoza konjev v občino Slovenska Bistrica, zaradi nepravilne dokumentacije. Prijavo o prekuščevanju prašičev iz drugih republik ni dobila nobena inšpekcija.

(Odgovor je dal oddelek za gospodarstvo SO Velenje).

VPRAŠANJE:

Več delegatov je imelo pripombo na podatke glede števila prebivalcev in števila zaposlenih po krajevnih skupnostih, kar je osnova za razporejanje sredstev samoprispevka.

ODOGVOR:

Skupščina občine Velenje razpolaga s podatki zaposlenih v delovnih organizacijah in ustanovah, nima pa točnih podatkov o številu zaposlenih v posameznih krajevnih skupnostih. Sedanji podatki, ki so nam jih posredovale krajevne skupnosti niso popolni.

Ob izglasovanju referenduma je bil sprejet dogovor, da se bodo vsako leto podatki vsaj enkrat vskladili, vendar pa tega brez pomoči krajevnih skupnosti ne moremo napraviti. Zato smo krajevne skupnosti s posebnim dopisom z dne 26/2-1976 zaprosili, da nam te podatke posredujejo. Zavedamo se, da je to za krajevno skupnost dodatna obremenitev, vendar pa se moramo vsi skupaj zavedati, da bomo lahko le na osnovi tako zbranih točnih podatkov dosegli pravič-

no delitev sredstev samoprispevka.

(Odgovor je dal Izvršni svet SO Velenje).

VPRAŠANJE:

Kako je mogoče, da občinska skupščina ne zagotovi sredstev za realizacijo potrjenih in dogovorjenih programov samoupravne interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje, katera že od 1973. leta dalje končuje leto z nepokrito izgubo. Tako stanje je nevarno. V interesu svojih otrok zahtevamo občani, da dobi samostojna interesna skupnost za vzgojo in izobraževanje vsa, za 1975. leto planirana sredstva.

Kako naj skupnost za izobraževanje zagotavlja (poleg ostalih) obratna sredstva za večnamensko halo, ko sama nima sredstev za obvezen program, kamor spada tudi celodnevna šola.

ODOGVOR:

Delno je na to vprašanje že odgovoril Izvršni svet v prejšnji številki, danes pa objavljamo dodaten odgovor občinske izobraževalne skupnosti Velenje:

Zaradi lažjega razumevanja sistema financiranja skupne porabe, vam posredujemo sledeče tolmačenje:

V začetku dogovarjanja morajo vse samoupravne interesne skupnosti izdelati plan programov svoje dejavnosti. Za realizacijo le-teh so potrebna določena sredstva. Ta plan programov bi lahko imenovali tudi plan želja, ker se ne more v celoti realizirati, ko se vse te želje zberejo v okviru občine in republike. Iz prakse vemo, da je proces dogovarjanja dolgotrajen. Tako so nekatere naloge v tekočem letu že opravljene, ko se ugotovi, da za realizacijo teh nalog ni zagotovljenih sredstev v okviru samoupravnih interesnih skupnosti.

Področje vzgoje in izobraževanja se financira po enotnih republiških merilih. Osnova za izračun so predmetnik in ostali stroški, ki so po zakonu o osnovnošolskem izobraževanju obvezni (prevoz, oskrbe v domovih ali rejnikih, osnovnošolsko izobraževanje odraslih) in financiranje pedagoškega kadra v vzgojno varstvenih zavodih in glasbeni šoli. Vendar je to področje prizadeto že nekaj let nazaj, ne samo v naši občini, ampak je to problem republiškega značaja.

Z republiško resolucijo o družbeno ekonomski politiki in razvoju SRS ter neposrednih nalogah, je poraba sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb omejena in lahko narašča le po določilih navedene resolucije.

Občinska skupščina nima v programu splošne porabe zajetih sredstev za sofinanciranje izobraževalne skupnosti.

Na drugi del vprašanja vam je že odgovoril Izvršni svet Skupščine občine Velenje.

Kritično o delu in problemih študentskih klubov

V Umagu je v dneh od 27. do 29. februarja potekal seminar študentskih pokrajinskih klubov Slovenije, zamejskih študentov in študentov iz drugih držav, ki študirajo pri nas. Udeležilo pa se ga je tudi devet delegatov iz Saleškega študentskega kluba. Študentje so spregovorili o težavah in uspehih te vlogi klubov, kadrovske in štipendistijski politiki, informiranju, vlogi aktivov Zveze komunistov, družbeno-samozaščitni in mnogih drugih zamislih temah. V obširnih razpravah pa so razvili številna stališča in sklepe.

Če spregovorim najprej o vlogi študentskih klubov, ki jo imajo ti v krajih študija in matičnih občinah, moram poudariti, da ta postaja in leta v leto pomembnejša. Ne le, da klubi združujejo vse študente, ampak razvijajo mnoge oblike dela, ki mladega človeka idejno bogatijo in navajajo na samoupravno delovanje v družbi. Njihova naloga je krepiti akcijsko sposobnost in organiziranost svojih članov, vključevati pa se morajo tudi v delo krajevnih skupnosti in se posvečati problemom, ki so direktno vezani na občino. Kaže pa se prešaba navezava na delo OK ZSM, ker se premalo posvečajo študentskim klubom. Izredno pomembno vlogo igrajo v klubih aktivni Zveze komunistov. Ti so postali nosilci, iniciatorji delo klubov. Ukvarjajo se s problemom kluba in se dogovarjajo o vseh nalogah, hkrati pa so idejni nosilci vseh aktiv klubov. Delegati so na seminarju poudarili, da mora delo aktivov v prihodnosti steči še bolj organizirano, neaktivne člane pa je treba aktivirati, kajti le tako bodo aktivni lahko izpolnjevali svojo vlogo.

Precejšen del seminarja so delegati posvetili kadrovske in štipendistijski politiki. Kadrovska politika je najpomembnejši dejavnik od katerega je odvisen ekonomski in družbeni razvoj. Do sedaj je bilo načrtovanje kadrov zanemarljivo delovno organizacije so bile brez kadrovskega načrta in sistemizacije delovnih mest, to pa se je pokazalo v pomanjkanju kadrov in ekstenzivnem zaposlovanju, različnih zahtevah in dejansko izobrazbo... Zato je potrebna ustrezna kadrovska politika, preoblikovanje družbeno-vlogo vzgoje in izobraževanja, racionaliziranje šolanja in zagotovitev delavcem, da se ob delu izobražujejo. Planiranje kadrov naj bi bil kontinuiran proces, že od osnovne šole dalje, važno pa je tudi usmerjanje visokem šolstvu. Šole morajo pripraviti posameznike ne le za bodoča delovna mesta, ampak opravljanje vseh družbenih vlog.

Zavedati se je treba, da predstavlja štipendiranje neke vrste investicijsko vlaganje in od štipendijske politike je odvisno, koliko kadrov si bo neka občina ustvarila. Pojavlja pa se mnogo težav z neravnim izplačevanjem štipendij in nedoslednim izvajanjem samoupravnega sporazuma o štipendiranju. Ravno v štipendijski politiki pa morajo študentje odigrati odločilno vlogo. Zato je potrebna akcija študentskih klubov, kajti tudi sami morajo, če stvari ne tečejo kot bi morale.

Eden izmed pomembnih sklepov seminarja je bil tudi ta, da je potrebno boljše obveščanje javnosti o delu vsakega študentskega kluba. Ni pa dovolj le enostranska informacija, ampak je važen tudi odziv sredine na delo kluba, kjer ta deluje. Študentje pa pogrešamo informacijo iz matične občine, ki jih ne zasledimo v informacijskih sredstvih. Pri tem bi lahko mnogo pomagale OK ZSM, pa tudi delovne organizacije, ki naj bi svojim štipendistom pošiljale svoja interna glasila.

Na seminarju je bilo tudi precej razprav o družbeni samozaščitni, mladinskih delovnih akcijah in SLO. Naj poudarim, da je ravno Saleški študentski klub eden tistih, ki je najbolj povezan s štabom za SLO v občini. Študentje pa so spregovorili še o kulturnem in športnem delovanju klubov ter financiranju teh.

Lahko rečem, da je seminar zelo dobro uspel. Vsi smo si nabrali novih izkušenj, izrečeni so bili mnogi predlogi in kritike in naloga klubov je, da sedaj ne ostane le pri sklepih in stališčih, ampak te uvedejo tudi v stvarnost. Seveda pa pri tem potrebuje razumevanje in pomoč v občinah, kjer delujejo.

MELITA VOVI

Katero razvedrilo mi je najljubše in zakaj?

Vsak človek se rad po delu razvedri, pozabava in sprosti. Nekateri berejo knjige, drugi hodijo v naravo, vsakdo poskuša kar najbolje izkoristiti svoj prosti čas.

Meni je najboljšo razvedrilo v prostem času branje knjig. Spominjam se, kako sem z veseljem prebirala prve slikanice, ki mi jih je kupila mama. Čim starejša sem postajala tem bolj se je moja ljubezen do knjig poglobljala. Z zanimanjem sem prebirala poglavja o Robinu Hoodu, Juriju Kozjaku ter druga dela domačih in tujih pisateljev. V njih sem izvedela marsikatero zanimivost. Spoznala

sem like junakov, njihovo življenje, navade. Najprej sem brala pustolovske in zgodovinske romane, prav tako pa tudi dela, v katerih so prikazani utrinki iz vsakdanjega življenja. In tudi danes so mi knjige na to temo najbolj pri srcu.

Mislím, da je v današnjem času, ko življenje teče z vedno hitrejšim tempom naprej, potrebno, da vsaj v prostem času, človek pozabi na vsakodnevne težave. To lahko stori le z branjem knjig, sprehodi v naravo, obiski galerij in drugih kulturnih ustanov. Sicer bo človek kmalu postal robot brez čustev.

Radi se imamo

V naši družini se imamo radi. Člani naše družine smo oče, mama, Franček, Zofka in jaz. Ljubezen drug do drugega pokazemo z medsebojno pomočjo. Očka in mamica skrbita da smo lepo oblečeni in kar je najlepše, da ne vzamemo, kar ni naše. Mama gre vsak dan v službo. Ko pride domov je zelo utrujena. Potem mora pospraviti še stanovanje. Oče skrbi za živino. Napoji jo in ji da seno,

da ni lačna. Jaz se moram pridno učiti, da mi bo lepše v življenju. Brat hodi v službo. Hrani denar, da ga bomo imeli za dograditev hiše. Zgrajena je že, moramo jo še ometati in opremiti.

Ko bom velik bom tudi jaz pomagal očetu in mami, da bosta lepše živela.

DARKO ZUPAN 4.b
Osn. šola Šmartno ob Paki

Mama mi je pripovedovala

Mama mi je pripovedovala, kako je bilo, ko so ji odpeljali očeta. Takrat je imela šele štiri leta.

Bilo je v juniju, leta 1941. Nenadoma so po vratih začeli trkati Nemci. Oče je šel odpret. Nemci so vdrlí v hišo, postavili ob zid celo družino, očeta pa nato odpeljali v zapor. Nekaj časa je bil zaprt v gradu Borlu

pri Ptujju, nato pa v Mathausnu, kjer so ga po šestih mesecih na pol živega vrgli v krematorij.

Ker se oče ni vrnil, je bilo mami težko, ker so bili pri hiši trije majhni otroci, zato so morali že majhni prijeti za delo, ki jih je čakalo.

JANKO BRUNŠEK 5.b
Osn. šola Šmartno ob Paki

Cel dan v šoli

Marsikje so že pričeli v šolah s celodnevni poukom. To bo za nas učence in starše velikega pomena. Tudi nam so že obljubili, da bomo kmalu imeli celodnevno šolo.

Naše mamice se bodo v začetku težje navadile, prepričana pa sem, da bodo kasneje zelo zadovoljne, saj so velikokrat preobremenjene s svojim delom. Ko pridejo domov nam morajo pripraviti kosilo in urediti še mnogo drugega. Včasih jih mi otroci nadlegujemo z različnimi vprašanji. Če se nam zatakne pri nalogi, tekamo za njo. Vsega tega pa ne bo, ko bomo pričeli s celodnevno šolo. Nalogo bomo pisali v šoli. Imeli pa bomo več prostega časa kot

sedaj, zato celodnevni pouk težko pričakujemo.

SILVA LIKEB 5.c
Osn. šola Šmartno ob Paki

Moja mama

Moja mamica pleče nogavice. Pomagam ji pri pospravljanju. Mamica mi tudi šiva obleke. Vsako jutro mora zgodaj vstati. Ko pride iz službe nam kuha kosilo. V službi ima mamica težko delo.

MARINKA DOBRAVC 1.a
Osn. šola Šmartno ob Paki

Dragi mladi prijatelji!

Marec je že. Ko ste imeli počitnice ste si tako zelo želeli snega, zdaj pa ste se ga že najbrž naveličali. Ker imate zelo veliko učenja, tako in tako nimate časa za igre na snegu, no pa saj bo kmalu pomlad.

Zelo veseli smo vaših prispevkov, zato nam še naprej pošiljajte svoje risbice in spise. Videli pa smo že lahko, da je med vami tudi precej pesnikov. Tudi pesmic smo zelo veseli. Lepo pozdravljeni!

Če bi bila vseмогоčna

*Če bi bila vseмогоčna na tem svetu,
bi ustregla vsem pametnim željam.
Če bi bila vseмогоčna na tem svetu,
bi zahtevala mir.
Če bi bila vseмогоčna,
bi zahtevala kruh za vse lačne,
bi zahtevala vode za vse žejne ljudi.
Če bi kaj veljala na tem svetu,
bi ukazala, naj končajo vse vojne,
naj ustvarijo mir za vse ljudi,
naj ljudje živijo siti, brez morečih skrbi.
Če bi bila vseмогоčna na tem svetu,
bi zahtevala knjige za vse revne, uka željne ljudi.
Če bi bila vseмогоčna, bi na tem svetu zavladal mir,
bi zavladata pravica,
bi vsi otroci dobili starše,
bi vsi lahko hodili v šole,
bi vsi lahko brali knjige in se učili,
bi se prav vsi lahko najedli in napili.
Če bi bila vseмогоčna,
če bi kaj veljala na tem svetu,
bi ne bilo bogatih in revnih, ne sitih in lačnih,
bi ne bilo srečnih in žalostnih,
bi bili vsi enaki.*

A nisem ne vseмогоčna ne vladarica in življenje bo teklo po starem tiru. Na svetu bodo še bogati in revni, siti in lačni. Na svetu še bodo vladale vojne, lakota, žeja, krivica...

IRENA GOLOB 7.b
Osn. šola Antona Aškercia

Knjižničarski krožek

Na naši šoli deluje knjižničarski krožek. V ta krožek smo se vključili po štirje mladinci iz vseh treh osmih razredov.

Strokovno nas vodi tovarišica Milica Dolejši, ki je sicer zaposlena v velenjski knjižnici. Seznanili smo se s potekom dela v knjižnici, ovili vse knjige, nekatere tudi vpisali in estetsko uredili knjižnico.

Knjižnica je odprta vsak torek in četrtek. Tu si lahko vsak učenec naše šole brezplačno izposodi knjigo.

Delo v šolski knjižnici je zanimivo in prijetno, zato imamo radi ta krožek.

MIJA AVBERŠEK 8.a
Osn. šola Antona Aškercia

Moj domači kraj

Vas, kjer sem doma se imenuje Šmartno ob Paki. Naša hiša je ob stranski cesti. Moj kraj leži na koncu Šaleške doline. Skozi našo vas teče reka Paka. Ljudje nosijo odpadke vanjo. Zato se otroci ne morejo kopati v Paki. Naši starši hodijo v službo v Velenje. V Šmartnem je tudi železniška postaja. Skozi vas je speljana asfaltirana cesta. V kraju imamo samopostrežno trgovino. Kmalu bo zgrajen gasilski dom. Dobili bomo tudi zdravstveni dom. Naš kraj imamo vsi radi. Turisti radi hodijo na goro Oljko in na Mozirске planine.

Bogdan Kovač 2. b
Osn. šola Šmartno ob Paki

Delovni dan moje mame

Moja mami je gospodinja. Zjutraj vstane ob pol šestih. Skrbi, da me pravočasno zbudi. Pripravi mi zajtrk. Moj stric pripelje štiri-letnega Andreja. Mami ga pazi. Skuha še kosilo in pospravi stanovanje. Kadar sva s sestro doma ji pomagava. Ko napišem nalogo, mi jo mama pregleda. Vsak dan me tudi vpraša, da vidi, če sem se dobro naučila. Za razvedrilo gleda zvečer televizijo, nato pa grem spat.

Jelka Glojek 2. b
Osn. šola Šmartno ob Paki

MOJ BRATEC

Moj bratec Janko se igra z mamo. Kadar pišem nalogo, mi vedno nagaja. Janko tudi že šteje do pet.

Klarica Pustoslavšek 1. b
Osn. šola Šmartno ob Paki

Sonja Podpečan, 6.b osnovna šola Karla Destovnika-Kajuha, linorez: Družina pri kosilu

Peter Klemenčič, osnovna šola Karla Destovnika-Kajuha, linorez: Korak v svobodo

„Badajev je pogorel,“ so s strahom v očeh šepetale ženičke, „zdaj je konec. Umrla bomo od lakote.“

Hitlerjev železni obroč se je sklenil. V času, ko so ognjeni zublji počirali skladišče; so nemške udarne enote vkorakale v Šiselburg in s tem zaprle zadnjo pot in zvezo s zaledjem.

„UMRLI BOMO OD LAKOTE“

Pred tem je življenje v mestu teklo še dokaj normalno. Hrana je bila sicer na karte, vendar so ljudje lahko kupili vse, kot v kateremkoli drugem mestu dežele. V bifeju Leningrajske pravde je Kočetov dobil brez kart celo posamezno redkejšo reči, med njimi najkvalitetnejše rokavice, najboljše kaviar in podobno. V posebni „interni trgovini,“ kjer so kupovale le družine generalov, ga je prodajalka dobredno silila, naj si nakupi šampanjca, ki je po njenem mnenju hranljiv in poln vitaminov. Vzel je steklenico, prodajalka pa s tem ni bila zadovoljna in pregovorila ga je, da je vzel cel zaboj.

Ljudje so kupovali vse vprek, se zalagali za živili in vsem, kar so se lahko dobili. Luknicki je v teh dneh obiskal fotografa, s katerim sta nekoč potovala po Aziji. Bil je preudaren človek. V stanovanju si je zgradil posebno shrambo in jo napolnil z najrazličnejšimi konzervami. Luknickemu

900 DNI

se je vse to upiralo. Pri tem se je spomnil prijatelja, majorja Borisa Liharjeva, predsednika leningrajske zveze pisateljev. Njegova žena je v trgovini našla na pet kilogramsko konzervo kaviarja in jo „za vsak primer“ kupila. Moža je ženino početje razjezilo. Ni želel, da bi se zgedovali po drugih in se po nepotrebnem dajali v zobe. Žena je podarila konzervo otroškemu vrtcu, sicer pa je v teh dneh še vedno lahko kupila svež kaviar, pravo kavo in borovničev sok. Postopoma pa so se trgovine praznile in nakupovanje je postajalo vedno težavnejše.

Za hrano so morali ljudje ure in ure čakati v vrsti. Pisateljica Jelena Skrbjabinina piše v svojih spominih, da je bilo treba včasih prehoditi vse mesto, če si hotel kupiti maslo ali sladkor. 1. septembra je imela na zalogi le še za mesec dni živil.

Z 2. septembrom so se dnevni obroki hrane v mestu zmanjšali. Delavci so lahko dobili le še 600 gramov kruha, uslužbenci 400 gramov, nehranilci in otroci pa le 300. Na mesec je bilo na osebo dodeljeno le kilo in pol mesa, prav toliko testenin, 75 dekagramov masti in dva in pol kilograma sladkorja. Ljudje so morali krepko zategniti pasove. Kljub temu pa se je še dalo živeti. Po restavracijah in po tovarniških in uradniških menzah so ljudje še vedno lahko jedli brez živilskih kart.

Prehrana med prebivalci še ni povzročala velikih skrbi, oblasti z nadzorstvom niso pretiravale, vendar pa so ljudje čutili, da se začinjajo težki dnevi in da je za vsem tem prežala neizprosna smrt.

6. septembra je leningrajski župan Peter S. Popkov javil odboru za narodno obrambo v Moskvi, da bodo mestne zaloge živil kmalu izčrpane. Bilo je dva dni pred strašnim požarom v skladišču. Poudaril je, da potrebujejo takojšnjo pomoč, sicer grozi mestu lakota.

Po dveh dneh so iz Moskve poslali Dimitrija V. Pavlova, ki je bil strokovnjak za prehrano prebivalstva in armade. Diplomiral je na zvezni akademiji za zunanjo trgovino in se poglabil v proizvodnjo in razdeljevanje hrane. Šestintridesetimi leti je v svojem delu dosegel že lepe uspehe. Zdaj je bil komisar za trgovino Federativne republike Rusije in vodilni član odbora za administracijo živil pri obrambnem komisariatu. Takoj po prihodu v Leningrad je spoznal, da je mesto mogoče rešiti le z najstrožjimi varčevalnimi ukrepi. Najprej se je moral seznaniti z dejstvi, z golimi dejstvi brez kakršnihkoli političnih in propagandnih olepšav.

Ugotoviti je moral, kakšno je dejansko stanje prehrane. Je zalog res le še za dva do tri tedne? Kako je z vojaškimi zalogami? Kako je z mornarico? In končno, koliko ljudi je še v mestu?

Pavlov se je lotil dela že v letalu. Izdelal si je podroben načrt. Najprej se je lotil popisovanja rezervne hrane. Številke so bile zastrašujoče. To ga ni presenečalo. Kljub vsemu pa je Popkov v svojem telegramu malce pretiraval. Ocenil Popkova in Pavlova sta se razlikovali v tem, da je Pavlov v svoj seznam vnesel tudi prehrano armade pa tudi nekatere surovine in zamrznjena živila. Istočasno so prav v teh dneh ponovno skrčili dnevne živilske obroke. Po temeljiti analizi je Pavlov zaključil, da so rezerve resnično zaskrbljujoče in da mesto še nekaj časa ne bo moglo dobiti pomoči iz zaledja. Edina pot v mesto je bila po Ladoškem jezeru in z letali. Na jezeru pa je primanjkovalo čolnov pa tudi cestne in železniške zveze so bile slabe. V mestu ni bilo ustreznih skladišč niti časa, da bi zgradili nova.

Pavlovu je bilo jasno, da je mesto odvisno v glavnem le od lastnih rezerv. Nihče pa ni mogel odgovoriti na vprašanje, kako dolgo bo to mogoče in kako dolgo bo trajala blokada.

Nihče tudi ni vedel, koliko ljudi je v teh dneh še v mestu. Po številu živilskih kart, po podatkih o evakuaciji, številu beguncev in po podatkih o naraščanju prebivalstva pred vojno, je Pavlov ocenil, da je v ožjem delu mesta še približno dva in pol milijona prebivalcev, od tega kakšnih 400.000 otrok. V predmestjih pa le še kakšnih 343.000. K temu je bilo treba prišteti še vojaštvo. Tudi števila vojakov ni vedel nihče. Predvidevali so, da jih je v raznih enotah približno pol milijona. Število lačnih ust je raslo in Pavlov se je ustavil pri številki 3.400.000. Bil je zaskrbljen. V njegovi notranjosti pa je tlela trohica upanja, da bo obramba mesta prebila obroč še pred izbruhom lakote. Zaloge živil so vidno kopnele, Pavlov pa iz zagate ni videl izhoda.

Kosilo iz »narejenega«

Tudi ko jih je, imajo okus po klobasicah. Če jedec ni prevelik sladokusec, morda sploh ne bo opazil, da ne je klobasic iz mesa. Toda to nišo klobasice iz mesa, tudi imenujejo jih drugače. Sestavljene so izključno iz rastlinskih snovi: soje, pšenice in ovsu, predelane tako, da po videzu in okusu nadomeščajo mesne izdelke. Številna podjetja že ponujajo nadomestke za slanino, šunko, perutnino, govedino, jajca, čokolado.

Kakšne so dobre strani teh izdelkov: so poceni in zelo hranljivi. V zadnjem času so na trgu zelo iskani. Število proizvajalcev iz dneva v dan raste. Tako je v ZDA postala proizvodnja za zamenjavo beljakovin pomembna gospodarska veja. Prepričani so, da se bo do konca tega desetletja promet s temi izdelki dvignil na 20 milijard dolarjev letno.

Naš cilj ni v tem, da bi s tem nadomestili meso, je dejal predstavnik laboratorija „Nailles“, ampak, da bi s tem dopolnili prehrano v vsaki družini.

Toda kot je videti, so potrošniki sprejeli novo hrano kot nadomestilo za meso. Zakaj bi kupovali drago meso, če je „umetno“ prav tako hranljivo in veliko ceneje?

Soja in druge rastline so veliko cenejši „darovalci“ beljakovin kot živali. Kockice, ki nadomeščajo perutnino in šunko, se lahko uporabljajo tudi za omleto, juhe in druga jedila in so dvakrat cenejše od „pravega“ mesa. Prav tako je kilogram „rastlinske“ slanine dvakrat cenejši od „prave“.

Nadomestke radi kupujejo tudi tisti, ki skrbijo za svoje zdravje. Nadomestek za jajca je celo dražji od pravih zato, ker rumenjaki vsebuje snovi brez holesterola. Tudi „imitacija“ mesa ne vsebuje holesterola. Pomočnik direktorja v laboratoriju „Mailles“ celo trdi, da je v nadomestkih razmerje med zasičenimi in nezasičenimi maščobami veliko boljše kot v pravam mesu.

Podjetje Pillsbeary izdeluje umetne orehe, ki nimajo nobene hranljive vrednosti in so celo dražji od pravih. Toda uspeh na trgu je bil tolikšen, da so morali začeti graditi novo tovarno in se bo tako proizvodnja povečala celo za trikrat. Na leto bodo izdelali okrog 4000 ton orehov.

Trenutno je v ZDA v modi takoimenovana naravna prehrana brez kemijskih sestavin. Zato je čudno, da ljudje kupujejo nove izdelke. Na vprašanje je odgovoril strokovnjak za prehrano na neki ameriški fakulteti. Dejal je:

— Izdelki iz soje niso nič

manj naravni od izdelkov, ki naj bi jih nadomestili.

Seveda pa je treba poudariti, da ljudje ne kupujejo vsega, kar jim ponudijo. Neka tovarna je poslala na trg svojo slanino in končalo se je s polomom. Mnogi pa so kupovali slanino, ki jo je izdelovala druga tovarna. To pomeni, da znajo kupci izbirati. Tovarna „Nestle“ je morala prekiniti proizvodnjo čokolade, ker jo tržišče ni sprejelo.

Velika težava novih izdelkov pa je prav v okusu. Klobasice, ki so izdelane iz soje, imajo skoraj prav takšen okus kot prave, toda okus mnogih drugih izdelkov potrošnikov ni zadovoljil. Težave skušajo rešiti z izdelavo popolnoma novih izdelkov, kar je storilo podjetje „Howblaine“, ki je izdelalo alkoholno pijačo iz žita za okusom po mleku. Poznavalci trdijo, da ima nemogoč okus, toda mladim, ki jim je pijača namenjena trdijo, da je čudovita.

Nekateri nadomestki so preveč čudni, da bi jih širok krog potrošnikov sprejel. Strokovnjaki nekega kanadskega podjetja trdijo, da bi bili lahko čudovit nadomestek tudi različni insekti. Odlični nadomestek za beljakovine bi lahko bili tudi črvi, saj ima vsak črv kar 72 odstotkov beljakovin.

Da bi utrdili to zamisel, so organizirali tekmovanje. 500 dolarjev nagrade naj bi dobila

„Umetno“ kosilo ali kosilo iz...

gospodinja, ki bo iz črvov pripravila najboljšo jed. Zmagala Patricia Hayell. Tukaj je njen recept: zmašaj moko, maslo, jajca in sladkor. Dodaj žličko sode bikarbone, začimbe po želji in okusu in malo jabolnega soka. In sedaj preden čenje: namesto orehov dodaj skodelico posušenih in na drobno narezanih črvov...

Sedem let s tujim srcem

Sem Emmanuel Vittria. Prijatelji me kličejo Biku. Rodil sem se v Marseillesu pred 56 leti.

Moje življenje? Pred sedmimi leti je bilo popolnoma običajno, vsakdanje življenje. Bil sem zastopnik nekega podjetja z vinom. Obiskoval sem hotele in restavracije ter sklepal kupčije. Dobro sem zaslužil.

Ob nedeljah sem igral nogomet. Bil sem vratar pri prvotigašu Olempica. Časopisi so me hvalili, sosedje ljubili. V ponedeljek, po dobro odigrani tekmi, sem prodal toliko vina, da sem lahko počival do konca meseca.

Toda leta 1968 se je vse spremenilo. Izgubil sem apetit in v trebuhu sem imel hude bolečine. Odšel sem k zdravniku. Dejal mi je, da imam ledvične kamne in da bom moral na operacijo. Operirali so me in vse je bilo v najlepšem redu. Čez mesec dni sem znova začel delati, vendar ni bilo tako kot prej. Bil sem brez vsake volje. Celo na nogometne tekme nisem več hodil.

Nekega večera, ko sem se vračal domov, sem na levi strani prsnega koša začutil hudo bolečino. Žena mi je vsa prestrašena odpela srajco. Oblil me je znoj. Kljub vsemu nisem pomislil na nič resnega. Toda, ko sem prišel

domov in si odvezal čevlje, me je znova zgrabilo. Dušilo me je, ničesar nisem videl. Rosetta je poklicala zdravnika.

Naslednji dan sem bil že v bolnišnici, na oddelku za kardiologijo. Povedali so mi, da me čakajo dolge preiskave. Nekega dne sem izgubil zavest in prebudil sem se v oddelku za oživljanje. Povedali so mi, da mi je obstalo srce in da so me le s težavo vrnili v življenje.

Prebrodil sem krizo, toda čez deset dni se je moje stanje znova poslabšalo. Takrat so moji ženi dejali, da ni več nobe-nega upanja.

V tem strašnem trenutku je Rosetta odigrala odločilno vlogo. Odšla je k profesorju Henryju in ga zaprosila, naj poskusi s presaditvijo srca. Vse, kar se je potem zgodilo, je skoraj neverjetno. Henry se je odločil, da me bo operiral. To je bila njegova prva presaditev srca. Nekega dne so v bolnišnico pri-

peljali težko poškodovanega mladeniča, ki ga je povozil kamion. Njegovi starši so kmetje. Ko jim je Henry povedal, da je njihov sin mrtev, da pa bi njegovo srce lahko nekemu drugemu vrnilo življenje, niso oklevali.

Zvečer sem že ležal v operacijski sobi. Profesor Henry me je držal za roko. Anestezist se mi je nasmehnil in počasi sem izgubljal zavest...

Prebudil sem se ob dveh ponoči. Bil sem žejen in zaprosil sem za kozarec vode. Ob sebi sem opazil Henryja in ostale člane ekipe. Bili so utrujeni, toda zadovoljni. Spet sem izgubil zavest. Šele v soboto mi je profesor povedal, da je moje stanje zadovoljivo.

Od tega dne je minilo sedem let. Vsako leto mi Marsejčani na dan operacije priredijo veliko slavnost in časopisi vse leto pišejo o meni. Razumem jih. Dejstvo, da že sedem let živim, predstavlja za ves svet veliko upanje. Vsi me sprašujejo, kako se počutim. Na to bi zelo težko odgovoril.

Nikoli ne pozabim, da bi moral pred sedmimi leti umreti. Nekdo mi je podaril življenje, ki

je novo, ker sem spoznal, kak dragoceno je. Postal sem osebnost. Potujem po Franciji, Evropi ter vabim ljudi na krvodajalce.

Mladeničevo srce bije v mojem telesu. Jem lahko vse, kar zaželim. Lahko plavam, vozim kolo, avtomobil, se ljubim. Toda intenzivno zdravljenje kortizonom je kalcificiralo moje kosti in velikokrat se zgodi, da ne morem stati v nogah. Takrat me je strah, če bodo to opazili drugi. Ne smem kloniti. Postal sem predsednik marsejskih krvodajalcev. Čeprav sem upokoje delam veliko več kot prej. Bil sem preveč in dati moram čim več.

Na sliki: Emanuele Vittria na sprehodu s svojo ženo in družino po Marseillesu.

laboratorija

FELJTON

29

KOMANDOSI BREZ BARETK

Generali so malce svobodnejše zadihali šele potem, ko je Hitler odšel iz konferenčne dvorane. Strežniki so prinesli pijačo in v sobi je zavladovala nekoliko manj tesnobna atmosfera.

Toda tisti, ki so bili dan za dnem v neposrednem stiku s svojim firejem, niso nikoli vedeli, kdaj bo zgrmel nanje plaz očitkov in ostrih besed.

Tako je bilo tudi tretjega dne Skorzenyjevega bivanja v Volčji jami. Ko je Hitler prikoral na konferenčno sobo, je z jezno kretljivo odstranil z mize barvaste svinčnike – očitno znamenje, da to pot ne bo nobenih premikov na frontah, ampak nakej drugega. In res je kar takoj napadel Jodla in Keitla, ki sta mu prikripla vstajo v Varšavi. Zakaj ni bil obveščen, da tam že nekaj časa divjajo boji z uporniki? Kdo in zakaj mu prikripla resnico?

Jodl in Keitel sta bila pobita kot dva prvošolčka. Vzgojena, da v vsem ubogata svojega gospodarja in boječ se njegovih izbruhov jez, ki je včasih mejila že kar na besnilo, sta mu prikripla novico o vstaji v največjem poljskem mestu zato, ker sta upala, da jo bodo nemške čete zatrle že v nekaj dneh. Toda boji so se vlekli in vlekli in medtem je Hitler nekako zvedel zanje.

Sedaj se je na njuju in vse druge okoli njega vtila ploha obtožb in očitkov. Skorzeny si je iz vsega srca želel, da bi bil doma, v mirnem ozračju Friedenthala.

Tako so se vstile konference druga za drugo – nekatere manj in nekatere bolj burne. Skorzeny se je že začel spraševati, če niso morda pozabili na njegovo prisotnost. Tedaj pa je nekoga večera firer ukazal, naj se po konferenci zberejo v njegovi sobi za sprejeme.

Zbrali so se Keitel, Jodl, Himmler in Ribbentrop in slednji je imel na obrazu mučniški izraz, iz katerega je Skorzeny sklepal, da bo to pot Hitler naslovil svojo tirado na zunanjega ministra.

In tako je tudi bilo, kajti komaj so posedli v velike usnjene naslonjače, je Hitler začel govoriti.

Doslej, je rekel, so mi vselej največja razočaranja priredili generali, toda to pot je diplomatom uspelo, da so jih prekosili. Da, je nadaljeval, diplomati so vendarle uspeli napraviti še večjo neumnost njegovega zadnjega zaveznika so naravnost pahnili v ruske roke in zato prav nič ne dvomi, da bo Nemčija prav zaradi tega nemara tudi izgubila vojno.

Ribbentrop je poslušal blede in brez besed. Keitel in Jodl sta z očmi preiskovala strop in le Himmler je očitno neprizadet gledal v Hitlerja, ki je govoril in pri tem uporabljal vedno ostreše besede in čedalje hujše očitke.

Madžarska je naš zadnji zaveznik, je rekel Hitler. Če bomo izgubili še njo, bo Nemčija na robu propada. Na Madžarskem dobijo žito, nafto in boksit za letala. Toda to napšted še ni vse, to je samo ekonomska plat, ostane pa še vojaška, strateška. Če Madžarska pade, bo ostalo sedemdeset nemških divizij odrezanih in Italija, Grčija ter ostanek še nezasedenih vzhodnoevropskih ozemelj bo izgubljenih v tednu dni.

Skorzeny je pozorno poslušal. Ni mu šlo v glavo, zakaj je Hitler tako črnogled, saj je bil videti položaj na Madžarskem dovolj trden. Madžarske divizije so se še vedno borile proti sovjetskim četam, ki so nastopale z vzhoda in tam, na obronkih Karpatov, je bilo tudi milijon Nemcev. Skupaj sta obe vojski še vedno predstavljali močan obrambni zid in če je to tako, zakaj bi potem Madžarska padla kar čez noč?

Tedaj pa je Hitler začel pojasnjevati vzroke za svojo črnogledost. Admiral Horty, madžarski regent, je izdajalec! Na vse kriplje si prizadeva, da bi prodal svojo deželo. Najprej je poskusil pri Britančih, toda ti so ga napotili k Sovjetom, kajti sovjetske armade so na madžarskih mejah. In Horty jih je ubogal ter se začel na skrivaj dogovarjati s Sovjeti, katerim obljublja prosto pot do Budimpešte, kar

IZ ARHIVOV NACISTIČNEGA VOJNEGA STROJA

pomeni tudi do Dunaja – to pa je že predmestje Nemčije! In to vse zato, ker so bili gospodje diplomati tako neumni in nesposobni, da ga niso znali obdržati v našem naročju!

Skorzeny je pogledal na zemljevid, na katerem je bilo tik ob Madžarski zapičenih šestnajst bučk z sovjetskimi zastavami – vsaka je predstavljala armado. Okroglo 120 divizij!

Te divizije je za zdaj še držal jez nemških in madžarskih enot, toda če Madžari zamenjajo strani, bo jez padel in sovjetska povodenj se bo razlila po Panonski nižini. V tem primeru bo milijon nemških vojakov brezupno izgubljenih, zakaj na ravnini ni bilo nobenih utrdb in nobenih naravnih pregrad, s katerimi bi lahko ustavili napadalca.

V tem trenutku se je Hitler zasukal in dejal: „Skorzeny, vi osebno se boste ukvarjali s tem Hortyjem!“

Ko je Hitler govoril, je postalo jasno, da pripravlja ponovitev podviga na Gran Sassu, samo v drugačnih pogojih. Toda osnovni scenarij je bil isti. Medtem ko je Madžarska vsaj na papirju še vedno njihov zaveznik, ne bo smel Skorzeny ničesar ukreniti, kajti to bi lahko le pospešilo razkol. Toda v trenutku, ko bo Horty zaigral z odprtimi kartami, bo treba nemudoma udariti – tako kot v Mussolinijevem primeru.

Ampak scena bo to pot povem drugačna. Medtem ko so Mussolinija skrivali na samotnem gorskem vrhu, je Horty v svojem dvorcu sredi Budimpešte in obkroža ga skoraj 3000 najbolj zvestih vojakov, oboroženih s strojnimi, tanki topovi.

Potem je govoril Jodl. Edino, kar pride v poštev, je padalski desant. Vrhovna komanda bo zagotovila potrebno število jadralnih letal, dva bataljona padalcev in elitni bataljon pehote, sestavljen iz kadetov. Podrobnejši načrt bo izdelal Skorzeny sam, potem ko si bo na mestu samem ogledal prizorišče spopada.

Predno se je poslovil, se je Hitler še enkrat obrnil k Skorzenyju. „Zavedajte se, da ste vi naše zadnje upanje. Trdno računam na vas.“ Pozdravil ga je in mu izročil list papirja ter odšel.

Skorzeny je radovedno pogledal, kaj piše na papirju.

humor

„Prima! Bil sem ravno na poti po taščo!“

„Ali me sploh poslušas? Že tretjič ti berem menu!“

LOV A MESOLINA

IZ MALHE ŠŠK • IZ MALHE ŠŠK • IZ MALHE ŠŠK • IZ MALHE ŠŠK • IZ MALHE

6
JOŽE
HUDALES

Ljudska kultura v Šaleški dolini

Prazniki življenjskega kroga

Do sedaj smo si v petih člankih ogledali materialni del kulture pri nas in poskušali prikazati osnove kmečke gospodarske dejavnosti, zdaj pa je na vrsti DUHOVNA KULTURA. Ta zajema vse oblike in pojave socialnega in družbenega življenja. Sem spadajo razne šege, navade s področja odnosov med ljudmi, pa tudi ljudsko verovanje, pesem z glasbo in plesom, likovna umetnost, ljudsko zdravilstvo itd. Nekatero elemente tzv. delovnih šeg, ki sicer nedvomno sodijo sem, smo že opisali, toda to je za tako obliko članka dopustno.

V tem nadaljevanju si bomo ogledali najprej navade ob praznikih življenjskega kroga. V človekovem življenju obstajajo tri izrazite prelomnice, okoli katerih se je koncentriral velik del običajev pri vseh narodih. Te prelomnice so rojstvo, poroka in smrt.

Bodoča mati more, po ljudskem verovanju, že pred rojstvom vplivati na to, kakšen bo otrok. Tako noseča ženska v okolici Velenja ni smela gledati mričev, da se tudi njej ne bi rodil mrtev otrok. Poleg takih prastarih verovanj pa so bila razširjena še druga novejša, ki temeljijo na analogiji. Tako je v vsej dolini veljala vraga, da se nosečnica ne sme nikamor prijeti v trenutku, ko si čeda poželi, ker se tisti predmet vtisne na otroka in mu pusti znamenje. Prav tako ne sme gledati raznih živali, zlasti zajca, da otrok ne dobi zajčje ustnice. Seveda se je dalo po raznih znakih določiti tudi spol novorojenčka, tako so v okolici Velenja verjeli, da bo, če so pred porodom podarili beraču hlače novorojenec fant, če pa krilo bo dekle.

Porod je bil velik dogodek za vso družino in mu je zato v starih verovanjih pripadalo posebno mesto. Oba nosečnica in dojenček sta morala biti ob porodu čimbolj izolirana od vseh zlih vplivov, pri nekaterih primitivnih ljudstvih imajo tako za ta dogodek še danes posebne kočice. Spomin na to izoliranost pa živi tudi še pri nas. Tako nam je MARIJA KONČNIK, znana ljudska babica iz Gaberč povedala, da so vedno med porodom zastrli okna, kar na določeni način še vedno kaže na to staro vero. Še pred prvo svetovno vojno so znali take zle vplive odpraviti tudi drugače. V okolici Velenja so dojenčke zavarovali pred uroki, tako da so umili vse vogle pri mizi, prav tako pa tudi vse kljube. Ureke pa so preganili tudi s kosi oglja in trikraljevsko vodo (ogelj in voda sta dva prastara očiščevalna in obrambna predmeta).

Toda s porodom še ni bilo vse končano. Tudi po rojstvu je bilo treba otroka obvarovati raznih zlih vplivov, ter mu zagotoviti da bo njegovo življenje srečno. Že sam dan poroda je marsikaj povedal o otrokovi bodočnosti, tako je bil srečen tisti, ki je bil rojen v nedeljo, tisti v petek pa nesrečen. Če je bil rojen zjutraj „mu storjo čebele, če zvečer pa ovce“ (Mlinšek). Največja nevarnost pa je pretiela otroku od MORE (to je duh, ki „se ne vidi, a se čuje ko gre“), toda tudi njen vpliv se je dal odpraviti z „morsko taco“, ki so jo pogosto narisali na zibelko. Enak znak (peterokraka zvezda) je lahko pred moro obvaroval tudi živino. Posebej važna je bila za novorojenca prva kopol, ki je imela še pred nekaj desetletji mnoge magične elemente. V okolici Velenja je mati v to kopol položila škarje (želja, da otrok ne bi bil raztrgan), molek (da bi bil pobožen) in denar, da bi bil imovit. Vodo okopanca so vrgli čez streho, „otročjo posteljico“ pa zakopali pod mlado drevo, vse da bi otrok lepo rastel. Obstajajo pa še druga dejanja, ki naj bi otroku pomagala pri vstopu v življenje. Tako so go položili v žitnico da bo bogat, fant je bil tem urnejši čim dalj ga niso krstili, na čelo so mu dali topel kruh, da je hitreje spregovoril, v Gaberčkah in Velenju je bilo dobro, da je otroka pred prvim rojstnim dnevom videlo čim manj ljudi.

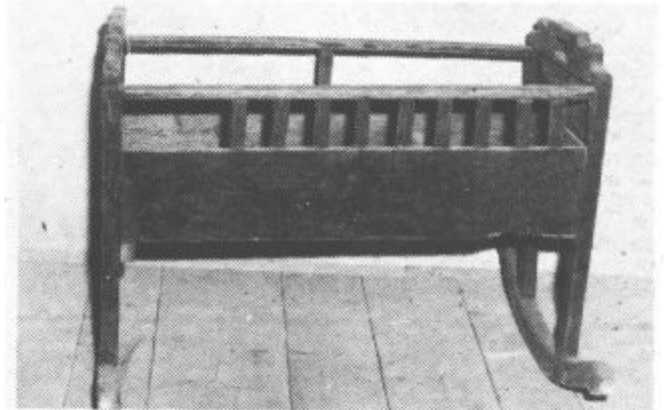
V dolini pa lahko opazimo še zadnje ostanke iniciacije (vpeljevanje otrok v življenje odraslih), čeprav že precej deformirane. Tak ostanek prav gotovo predstavlja vera, da otroku ne smejo striči las in nohtov dokler ni star eno leto.

Šege ob smrti so po svojih obrambnih in drugih elementih precej podobne rojstvu, saj smrt je danes, tako kot rojstvo, marsikomu pomeni prehod v neko novo skupnost, ki je kot „prelomni čas“ zvezana s posebnimi nevarnostmi. Tudi marsikatera navada, ki jo opazimo še danes izvira iz starodavnega strahu pred vračanjem pokojnika in na drugi strani iz ljubezni in spoštovanja do njega. Tokrat bomo omenili le nekaj najstarejših in najzanimivejših vraž iz naše doline. „Nazaj hodi“ rad tisti, ki umre prej kot mu je bilo usojeno, miru pa nima tudi tisti, ki mu v krsto položijo denar, ali pa tisti ki mu sorodniki niso izpolnili njegove zadnje želje. Za vse take primere znajo po ljudski veri najbolj poskrbeti berači ali duhovniki, ki od pokojnikoizvedo, kaj jim ne da miru nato pa jih zagovorijo.

Omenimo še nekaj manj znanih elementov, ki se trdovratno držijo v pogrebnih običajih. Ponekod je še danes običaj, da se v poznejših urah bedenja pri mričju, začnejo pripovedovati pravljice, najprej res o strahovih, pozneje pa pridejo na vrsto tudi smešne in celo pesmi, s tem pa že skoraj vedno razpoloženje. Tudi to ima zelo stare korenine, saj so včasih verjeli, da se s hrupnostjo in veselostjo obvarujejo pred

pokojskovim zlim vplivom. Sedmino danes pri nas povsod pripravijo že takoj po pogrebu, marsikje v Sloveniji pa še vedno sedmi ali osmi dan. Toda kljub temu je ta običaj še vedno ostanek gostije, poznane po vsem svetu, katere namen je bil nahraniti pokojnika in se združiti z njim v uživanju jedi.

Za konec tega članka pa preidimo na relativno bolj vesel dogodek človeškega življenja, to je na poroko. Tudi to je prelomnica v življenju posameznika, toda za razliko od smrti in rojstva je pri tem dejanju človek zavestno soudeležen in to se kaže tudi v običajih, ki so povezani z njo. Hkrati pa poroka ni bila samo dogodek, ki bi zadeval posameznika, ampak so bili za tem tudi širši interesi nadaljevanja rodu na vsaki kmetiji. To dobro kaže običaj iz Škal (Vlado Miklavžina), ki je bil še pred prvo svetovno vojno zelo pogost. Tam so vsakega naslednika na kmetiji vodili v svate, ženo pa so mu večkrat določili starši ali pa vplivni sorodniki. V svate so hodili pred pustom, ko je bilo na kmetiji največ časa. Vodil jih je vedno zgovornejši sosed ali sorodnik, katerega najvažnejša naloga je bila pogajanje za doto, tudi takrat kadar je šlo za poroko iz ljubezni.

ZIBELKA (MSP Velenje)

Zenin, ki ga je vsa zadeva še najbolj zadevala, je moral biti ves čas snubljenja čimbolj tiho. Če so se le dogovorili za doto (največkrat je obsegala telico in hodne priče), so takoj nato naročili oklice in o pustu se je mladi par že poročil.

Pogledimo si še, kako je poroka potekala v okolici Velenja in Saleka. Opisala sta nam jo FRANC in POLDKA VERDEL. En dan pred poroko niso imeli največ dela samo v hiši ženina in neveste, ampak se je moral „truditi“ že muzikant, ki je obiskal vse hiše, kjer so bili svatje. Pri vsaki se je nekoliko ustavljal zaigral nekaj viž in seveda prejel tudi plačilo za to. Vsi fantje in dekleta iz vasi, v kateri se je pripravljala poroka pa so bili povabljeni na KRENCLIJO, pri kateri so okrasili vso hišo, ponekod pa so postavili še slavaloke. Tudi to seveda ni šlo brez zabave in plesa. Drugo jutro so prvi začeli zares svati po ženinovi strani, ki so z muzikantom šli klicat nevesto. Najprej so iz hiše spustili petelina, nato staro žensko, šele ko so svatje zahtevali belo lilijo, ali kak podoban simbol je prišla iz hiše prava nevesta. Na ta način so hoteli včasih preslepiti že duhove, da ne gre za poroko in tako skušali obvarovati mladoporočence pred nesrečo. Po poroki so se vsi svatje zapodili proti ženinovi hiši in poskušali čimprej zasesti mize. Zlasti je bilo to važno za starešino in muzikanta. Če je bil prvi muzikant so morali vsi ostali odkupiti mize od njega. Tudi sicer je muzikant skrbel za veselo razpoloženje, pa ne samo z igranjem, ampak je sodeloval pri mnogih igranjih, ki so vzbujale največ smeha, njemu pa prinašale kar čedne denarce. Tako je npr. kradel meso kuharicam in ga nato prodajal na dražbi, odgovarjal na različna vprašanja. Vsaj tako važno, če ne še pomembnejšo vlogo sta imela tudi CAMER in DRUŽICA, ki sta prav tako skrbeli za zabavo vseh. Zlasti zanimive so njune camerske pesmi, ki so večkrat imele čez petdeset kitic. Ostali vaški fantje, imenovali so jih OGLARJE (iz vogal, ogelj), niso smeli v hišo, toda zato so jim pred hišo ali pa v vežo postavili škaf vina, pili pa so ga za zajemalkami. V hišo so lahko prišli le če jim je kdo izmed svatov odstopil plesalko in ostal do konca plesa zunaj.

Na koncu naj opozorimo še na „šranganje“, prav tako zanimiv običaj prodajanja neveste, kadar gre v drugo faro, ali vas, ki pa je bilo v našem času že nekajkrat opisano, zato ga tu nismo omenili.

(DALJE PRIHODNJIC)

Dileme, vprašanja in stališča

Konec februarja je bila v Šaleški dolini sklenjena javna razprava o osnutku družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976. Osnetek tega dogovora, ki je bil objavljen kot posebna izdaja „Našega časa“, je vseboval določbe o celovitem razporejanju dohodka, prvič pa je vključeval tudi predlog za sistemsko zagotovitev materialne osnove za delo in razvoj krajevnih skupnosti. Sestavni del osnutka družbenega dogovora pa so bile še določbe o splošni porabi.

Za javno razpravo o osnutku družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 v občini Velenje je še posebej značilna ugotovitev, da bo moralo združeno delo Šaleške doline okrepiti prizadevanja za dosego višjega dohodka, da bi tako lahko hitreje in učinkoviteje reševali probleme in naloge, na katere opozarjajo delovni ljudje in občani. Trenutni položaj gospodarstva v občini Velenje namreč ni najboljši; na to vpliva med drugim tudi dejstvo, da znotraj slovenskega elektrogospodarstva še zmeraj niso uveljavljeni dohodkovni odnosi.

RAZPRAVE V OBČINSKIH ODBORIH SINDIKATOV O OSNUTKU OBČINSKEGA DRUŽBENEGA DOGOVORA O RAZPOREJANJU DOHODKA

O osnutku družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976 so razpravljali tudi občinski odbori sindikata delavcev energetske in premogovništva, kovinske industrije, gradbenih delavcev, trgovine ter vzgoje in izobraževanja so tudi naglasili, da se združeno delo ponaša stabilizacijsko.

Občinski odbori sindikatov so izrekli svoj „za“ k osnutku družbenega dogovora, vendar le s pogojem, da je lahko skupna poraba v primerjavi z letom

1975 večja le za 11,1%. Ob tem je treba dosledno upoštevati tisto določilo iz osnutka družbenega dogovora, ki govori, da interesne skupnosti z medsebojnim dogovarjanjem in usklajevanjem programov uskljujejo porabo na dogovorjeni ravni. Občinski odbor sindikata gradbenih delavcev Velenje pa je sprejel stališče, da skupna obremenitev gospodarstva na osnovi občinskega družbenega dogovora ne bi smela biti večja kot je bila v letu 1975 (29,6% prispevna stopnja in 1% izvenbilančna sredstva). Če pa v prvem polletju na ta način ne bi zbrali zadosti denarja, bi se bilo treba znova dogovarjati z gospodarstvom.

STABILIZACIJSKO PONAŠANJE PRAV POVSOD

Občinski odbori sindikata delavcev energetske in premogovništva, kovinske industrije, gradbenih delavcev, trgovine ter vzgoje in izobraževanja so tudi naglasili, da se združeno delo ponaša stabilizacijsko. Tega pa še ni mogoče trditi za področje skupne in splošne porabe.

Nesprejemljiva pa je posebej še praksa, da povečujejo nekatere samoupravne interesne skupnosti, posebej še republiške, porabo nad dogovorjenim povečanjem (11,1% v primer-

javi z letom 1975) oziroma da si najprej zagotovijo denar republiške samoupravne interesne skupnosti, pozneje pa se lahko o skupni porabi dogovarjajo z združenim delom le občinske samoupravne interesne skupnosti.

Premalo je upoštevano tudi dejstvo, da prevelike obremenitve gospodarstva vplivajo na akumulativnost delovnih organizacij in da ostaja tudi zavoljo tega vse manj denarja za razširjeno reprodukcijo. Na to vpliva tudi zaostajanje rasti produktivnosti.

OKREPITI VPLIV DELOVNIH LJUDI NA OBLIKOVANJE PROGRAMOV IN NA PORABO DENARJA

Občinski odbori sindikata so nadalje opozorili, da je še zmeraj premajhen vpliv delovnih ljudi tako na oblikovanje programov samoupravnih interesnih skupnosti kot na porabo denarja občinskih in republiških samoupravnih interesnih skupnosti.

Znotraj posameznih samoupravnih interesnih skupnosti pa še zmeraj niso uveljavljeni zbori uporabnikov, skozi katere moramo v prihodnje v večji meri uveljavljati širše družbene interese v delu samoupravnih interesnih skupnosti.

V večji meri je treba uveljaviti tudi zbor udeležencev družbenega dogovora, ki je obravnaval osnutek družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976 šele pretekli četrtek, 4. marca. V okviru zbora udeležencev je treba v prihodnje najti rešitve za probleme in vprašanja, ki se pojavljajo pri usklajevanju nalog in želja ter možnosti. Zbor podpisnik družbenega dogovora pa naj bi sproti spremljal porabo denarja na področju splošne in skupne porabe.

PREDNOST NALOŽBAM V OBJEKTE OTROŠKEGA VARSTVA IN ŠOLSTVA

Občinski odbori sindikata delavcev energetske in premogovništva, kovinske industrije, gradbenih delavcev, trgovine ter vzgoje in izobraževanja so med obravnavo osnutka družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976 sprejeli stališče, da je treba pri oblikovanju prednostnega reda naložb dati dejansko prednost gradnji objektov za potrebe otroškega varstva in šolstva!

V SPLOŠNI BOLNIŠNICI SLOVENJ GRADEC PRIČAKUJEJO, DA BODO AKCIJO ZA GRADNJO NOVIH PROSTOROV ZA OTROŠKI ODDELEK PODPRLI VSI, KI JIM JE PRI SRCU ZDRAV MLADI ROD:

Prihodnje leto — začetek gradnje novih prostorov

Poročali smo že, da sta Izvršni odbor Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenj Gradec in Predsedstvo Občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenj Gradec predlagala vsem krajevnim konferencam SZDL in osnovnim organizacijam sindikata v Mislinjski dolini, da naj bi denar, morebiti namenjen za darila, voščila in pogostitve ženam za 8. marec, namenili za nov otroški oddelek Splošne bolnišnice Slovenj Gradec.

V tej osrednji koroški zdravstveni ustanovi pričakujejo, da bodo pobudi slovenjgraške Socialistične zveze in Zveze sindikatov sledili tudi v drugih sosednjih občinah, od koder prihajajo delovni ljudje in občani na zdravljenje v Splošno bolnišnico Slovenj Gradec oziroma vsi, ki jim je pri srcu zdrav mladi rod.

V prostorih, namenjenih za 20 bolnikov, se zdaj stiska 55 mladih

Novi prostori so otroškemu oddelku Splošne bolnišnice Slo-

venj Gradec resnično potrebni, saj so bili pred več kot štirimi desetletji zgrajeni za infekcijsko službo. V prostorih, ki so bili namenjeni 20 bolnikom, se zdaj stiska 55 mladih bolnikov. Otroški oddelek je brez čakalnic, zaradi pomanjkanja prostorov je otežkočeno tudi delo kliničnega psihologa, vzgojiteljic in likovnega pedagoga. Skratka — zaradi prostorske stiske se srečujejo s težavami pravzaprav na vsakem koraku. Vsi otroški oddelki drugih slovenskih bolnišnic so bili zadnja leta obnovljeni oziroma zgrajeni na novo. Zadnji deluje v

starih, pretesnih in neprimernih, prostorih le še otroški oddelek Splošne bolnišnice Slovenj Gradec.

Akcija za gradnjo novih prostorov je stekla

Kot je povedal predstojnik otroškega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, primarij dr. Miloš Lužnik, so akcijo že zastavili. Računajo, da bo do konca tega leta vse pripravljeno za začetek gradnje. Nedvomno lahko pobuda, za kakršno so se najprej odločili v družbenopolitičnih organizacijah v Slovenj Gradcu, priprave za začetek novogradnje samo pospeši. Kljub vsemu so v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec prepričani, da bodo prihodnje leto že začeli z novogradnjo.

Novi prostori otroškega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec naj bi omogočili sprejem do 100 mladih bolnikov, tudi tistih s kirurgije. Ustvarjeni bodo boljši pogoji za intenzivno nego mladih bolnikov, prav tako pa tudi za pedagoški del.

Sicer pa bodo z izgradnjo novih prostorov za otroški oddelek tudi v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec naposled dosegli jugoslovanski normativ, ki določa, da mora biti na otroških oddelkih bolnišnic najmanj 0,4 do 0,5 postelje na 1.000 prebivalcev za gravitacijsko območje bolnišnice.

● V SOBOTO, 13. MARCA, TRADICIONALNI POHOD MLADIH

200 mladih bo obiskalo znane partizanske domačije

Že nekaj let obeležijo mladi iz Mislinjske doline legendarni pohod XIV. divizije na Štajersko s pohodom po poteh te partizanske enote na Paški Kozjak.

Občinska konferenca Zveze socialistične mladine Slovenj Gradec bo pripravila letošnji pohod v soboto, 13. marca, udeležilo pa se ga bo okrog 200 mladih iz osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine v občini Slovenj Gradec, tabornikov in pripadnikov enot teritorialne obrambe; pohodnikom na Paški Kozjak pa se bodo pridružili tudi pripadniki naše JLA iz Dravograda.

Zbor udeležencev pohoda po poteh XIV. divizije na Paški Kozjak bo 13. marca ob 8. uri v Slovenj Gradcu. Od tam se bodo odpeljali do Doliča. Letos jih bo pot vodila mimo znanih partizanskih domačij na Paški Kozjak. Mladi — udeleženci pohoda se bodo ustavili pri Slapernikih, Podjavorških, Krejanih in Sedovnikih, na vrhu Paškega Kozjaka pa bodo položili venec k spomeniku in pripravili krajši priložnostni kulturni program. Ferdo Fišer — Mojka pa jim bo spregovoril o legendarnem pohodu XIV. divizije na Štajersko ter o nalogah mladih pri obrambi pridobitve socialistične revolucije ter varovanju naše samoupravne socialistične skupnosti.

Pohodniki bodo spotoma spoznali kraje in ljudi, ki so v dneh najtežjih preizkušenj pomagali partizanom, spotoma pa se bodo poklonili spominu padlih borcev XIV. divizije.

PO KOROŠKI

V NEDELJO, 24. MARCA, REFERENDUM V ČRNEČAH PRI DRAVOGRADU

V nedeljo bodo odšli z območja krajevne skupnosti Črneče pri Dravogradu na volišča in odločili o uvedbi krajevne samopriskupke. Plačevali naj bi ga pet let, zbrali pa bi najmanj 1 milijon dinarjev. Denar želijo nameniti za zagotovitev boljših pogojev tamkajšnjih prebivalcev nasploh. Tako bodo s sredstvi delovnih ljudi in občanov pospešili uresničitev srednjeročnega razvojnega načrta.

USPELA PEVSKA REVUJA „OD PLIBERKA DO TRABERKA“

Pevsko srečanje „Od Pliberka do Traberka“, ki je bilo 5. marca v Črni na Koroškem, Mežici, na Prevaljah in Ravnah na Koroškem in ki ga je pripravila Občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij Ravne na Koroškem, je bilo hkrati s predstavitev dosežkov zborovskega petja v Mežiški dolini tudi uvodna manifestacija na območju občine Ravne na Koroškem na čast 100-letnici rojstva Ivana Cankarja. Na tem, že tradicionalnem, pevskem srečanju, letošnje je bilo deveto, so nastopili zbori iz Mežiške doline ter Dravograda, kot gostje pa pevski zbori slovenskih prosvetnih društev iz Pliberka in Štebna pri Globasnici. Skupaj je prepevalo nad 400 pevcev.

Ob tem velja omeniti še, da deluje v občini Ravne na Koroškem trenutno kar 12 odraslih pevskih zborov, v katerih prepeva več kot 300 pevcev!

V TEKSTILNI INDUSTRIJI OTIŠKI VRH ODPRAVILI NOČNO DELO

Pred dnevi so v Tekstilni industriji Otiški vrh pri Dravogradu končali dela pri urejanju nove barvarne. Zmogljivosti nove barvarne so zdaj tolikšne, da bodo lahko opravili delo v 2 izmenah. Na nočni izmeni je delalo v barvarni okrog 90 delavcev, zdaj pa so nočno izmeno odpravili. Postavitve nove barvarne je veljaka okrog 5 milijonov dinarjev, uredili pa so tudi čistilno napravo.

● OB MEDNARODNEM DNEVU ŽENSK, 8. MARCU, V MISLINJSKI DOLINI:

DOGOVORI, PROSLAVE

V delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih na območju občine Slovenj Gradec so se zadnje dni vrstili razgovori o družbeni vlogi žensk ter o reševanju problemov na področju otroškega varstva, izobraževanja, zdravstvenega varstva otrok in mater. Manjkale pa tudi niso kulturne in druge priložnostne prireditve, s katerimi so v delovnih kolektivih, po krajih, na šolah, v vzgojno-varstvenih ustanovah in društvi obeležili 8. marec.

Že v petek, 5. marca, so malčki iz vzgojno-varstvenih ustanov povabili mamicе v vrtec, kjer so jim čestitali za praznik. V slovenjgraškem vrtcu so pripravili ob tej priložnosti razgovor o izboljševanju dela v vrtcih ter o problemih, s katerimi se srečujejo starši in vzgojitelji pri vzgoji najmlajših. V soboto, 6. marca, so bile priložnostne prireditve na čast mednarodnega praznika žensk v krajevnih skupnostih Šmartno in Pameče, zaposlenih tovarišic so se spomnili

tudi v Gozdarstvu in lesni industriji „LESNA“ Slovenj Gradec, prireditve pa je pripravilo s sodelovanjem gojencev vrtca tudi slovenjgraško TVD „Partizan“.

V nedeljo, 7. marca, dopoldne so se v hotelu „Korotan“ v Slovenj Gradcu zbrale starejše občanke iz središča Mislinjske doline na že tradicionalnem sprejemu, ki ga že več let zapored pripravljata Aktiv mladih komunistov iz Slovenj Gradca. Zbranim tovarišicam, vseh je

bilo nad 40, je spregovoril o pomenu mednarodnega praznika žensk in jim čestital za praznik sekretar aktivna Jože Vrabčič. Gojenci vzgojno-varstvenega zavoda pa so pripravili zatem krajši priložnostni program.

V Splošni bolnišnici Slovenj Gradec so mednarodni praznik žensk proslavili 8. marca. Na priložnostni slovesnosti so podelili priznanja delavkam tega zavoda, zaposlene pa so se vključile v akcijo zbiranja sredstev za gradnjo novih prostorov za otroški oddelek njihove bolnišnice.

S priložnostnimi prireditvami in proslavami pa so se spomnili tovarišic tudi v drugih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih v Mislinjski dolini. Proslava je bilo resnično toliko, da o vseh ni mogoče pisati.

Izobraževanje mladih v ERI

V okviru idejnopolitičnega in strokovnega izobraževanja svojih članov ZSMS je koordinacijska konferenca OO ZSMS ERA priredila dvodnevni seminar v planinski koči na Kozjaku.

Seminar je bil razdeljen na dva dela. Teme prvega dne so zajemale naloge ZSMS, družbeno samozasčito ter zunanje politični pregled. Predavala sta sekretar OK ZSM Tomo Jurčec ter oddelka za narodno obrambo pri OS Velenje Mile Pavlovič. Drugi del seminarja je bil namenjen strokovnemu izobraževanju. Teme: uresničevanje ustavnih načel v OZD ERA ter nastanek in delitev dohodka. Predavala sta: vodja splošnega sektorja Stane Ravljen in glavni direktor Miha Krofl.

Po mnenju vseh udeležencev je seminar popolnoma uspel in tako dosegel svoj namen. Za to imajo veliko zaslug predavatelji, ki so svoje teme, čeprav v kratkem času, podali res razumljivo in izčrpno. Poudariti pa je treba, da je ta seminar samo del programa. Odslej bodo podobna predavanja organizirali vsak mesec v Velenju, in sicer tako, da se bodo teme med seboj dopolnjevale. P.V.

Šaleški študentski klub Velenje vsako leto organizira za svoje člane smučarski tečaj. Ta je bil letos na Voglu. Udeležba je bila rekordna, saj nas je bilo kar 55. Datum smo tako dobro izbrali, da boljše ne bi mogli. Teden dni prej je zapadel dolgo pričakovani sneg, ki ga je bilo na Voglu kar čez dva metra, sonce je bilo tako, da so se posamezniki smučali kar v kopalkah, pa še pusta smo praznovali zraven. To je bilo ravno za konec počitnic, tako, da bomo na sveže pobarvani lažje začeli z novim semestrom na fakultetah.

Obenem je bila to tudi nagrada za tiste študente, ki so v klubu ves čas aktivni in, ki pomagajo klubu, da dosega svoj namen. Kakšno je bilo razpoloženje pa se najlepše vidi s slike.

**mali
oglasi**

STANOVANJE

Mlad zakonski par brez otrok išče stanovanje ali sobo s kopalnico za določen čas. Javite se na telefon 850-900 interno 136 od 7. do 14. ure. V upoštevek pride Velenje in bližja okolica.

KINO

11.3. - četrtek ob 17.30 in 19.30, **REDNI KINO VELENJE**, italijanska barvna kriminalka **POLICIJA OBTOŽUJE**, režija: Enzo C. Castellari. Igrajo: Franco Nero, Fernando Rey

12.3. - petek ob 17.30 in 19.30, **REDNI KINO VELENJE**, italijanska barvna kriminalka **POLICIJA OBTOŽUJE**

13.3. - sobota ob 17.30 in 19.30, **REDNI KINO VELENJE**, italijanski barvni pustolovski film, **TIGRI MALEZIJE**, režija: Umberto Lenzi. Igrajo: Steve Reeves, Geniefa Grad

14.3. - nedelja ob 17.30 in 19.30, **REDNI KINO VELENJE**, italijanski barvni pustolovski film **TIGRI MALEZIJE**

15.3. - ponedeljek ob 17.30, **REDNI KINO VELENJE**, ameriška komedija **STANLIO IN OLIO**, režija: Robert Yongson

16.3. - torek ob 17.30 in 19.30, **REDNI KINO VELENJE**, ameriška barvna kriminalka **ŠAFTOV VELIKI PODVIG**, režija: Gordon Parks. Igrajo: Richard Roundtree

17.3. - sredo ob 17.30 in 19.30, **REDNI KINO VELENJE**, ameriška barvna kriminalka **ŠAFTOV VELIKI PODVIG**

18.3. - četrtek ob 17.30 in 19.30, **REDNI KINO VELENJE**, Jugoslovanski barvni film **POVEST O DOBRIH LJUDEH**, režija: France Štiglic. Igrajo: Majda Grbac, Bata Živojinović

KINO - GLEDALIŠČE

15.3. - ponedeljek ob 20 uri, **KINO - GLEDALIŠČE**, britanski barvni vojni film **TRIKRATNI ODMEV**, režija: Michel Aptit. Igrajo: Glenda Jackson, Oliver Reed

KINO ŠOŠTANJ

13.3. - sobota ob 17 uri, **KINO ŠOŠTANJ**, ameriška komedija **STANLIO IN OLIO**, režija: Robert Yongson

14.3. - nedelja ob 17. in 19.30 uri, **KINO ŠOŠTANJ**, meksikanski barvni film **BELE VRTNICE ZA ČRNO SESTRO**, režija: Abel Salazar. Igrajo: Libertat Lamark

17.3. - sredo ob 19.30, **KINO ŠOŠTANJ**, jugoslovanski barvni film **POVEST O DOBRIH LJUDEH**, režija: France Štiglic. Igrajo: Majda Grbac, Bata Živojinović

18.3. - četrtek ob 19.30, **KINO ŠOŠTANJ**, francoski barvni film, **NEZNOSNI SIN**, režija: Georges Lautner. Igrajo: Jean Lefebvre, Miou-Miou

Ste že naročeni na tednik Naš čas?

OBVESTILO

Sporočamo vsem borcem, aktivistom in organiziranim sodelavcem NOB na območju velenjske občine, da je uprava Savinjsko šaleškega zdravstvenega doma Velenje uvedla od 1. marca 1976 dalje v ambulantah v Velenju in Šoštanju

PREDNOSTNO AMBULANTO ZA BORCE IN AKTIVISTE NOV

po sledečem razporedu:

- V VELENJSKI AMBULANTI II: Od 8. do 9. ure dopoldne in od 15. do 16. ure popoldne
- V ŠOŠTANJSKI AMBULANTI: Od 16. do 18. ure popoldne

vsak dan razen ob sobotah in nedeljah, torej vsak delovni dan.

V Velenju bo ordiniral za borce dr. Anton Črapiček in sicer izmenično: en teden dopoldne, drugi teden popoldne, v Šoštanju pa vedno popoldne.

Občinski odbor ZBZ NOV Velenje je že lansko leto poslal SZDL Velenje seznam aktivnih udeležencev NOV in političnih internirancev, katere je smatrati kot prednostne, v kratkem pa bomo poslali še seznam aktivnih in organiziranih sodelavcev NOB oz. vseh članov naše organizacije.

Občinski odbor ZBZ NOV Velenje v Velenju

RAZGLAS

Po 6. točki navodila o postopku z najdenimi predmeti (Uradni list SFRJ, št. 94/49) objavlja oddelček za notranje zadeve Skupščine občine Velenje, da so bili na območju občine Velenje najdeni naslednji predmeti:

1. PONY KOLO z motorjem
2. Motorno kolo TOMOS COLIBRI
3. Demontirano motorno kolo
4. Motorno kolo TOMOS COLIBRI rdeče barve
5. Zapestna moška ura
6. Usnjeni suknjč

Prosimo lastnike, da dvignejo najdene predmete v roku 6 mesecev po objavi tega razglaš.

Predmeti so deponirani na sedežu občine Velenje soba št. 15.

Ogled je možen vsako sredo od 14. do 16. ure.

Po preteku 6 mesecev po objavi tega razglaš bodo ti predmeti last družbenega premoženja.

Obvestilo

Obveščamo vse upokojene REK Velenje, da lahko dvignejo karte za premog vsak dan od 10. do 14. ure v upravni zgradbi REK (nad pošto) pri tovarišu Jožetu Volfu.

Posebno obvestilo

Opozarjamo lastnike, da dosledno upoštevajo določbe odloka o posesti psov, ki obvezuje, da morajo biti psi pod nadzorstvom. Ukrep je potreben tudi zaradi zaščite divjadi v visokem snegu. Lovske družine morajo dosledno izvajati zakon o lovstvu in ugotovljene kršitelje prijaviti pristojnim organom v postopek.

Veterinarska inšpekcija pri skupščini občine Velenje

RDEČA DVORANA V VELENJU

VABI

na koncert ansambla

BIJELO DUGME

ki bo 18. marca 1976 ob 18. uri.

Nastop prirejajo v okviru velike turneje po Jugoslaviji, na kateri predstavljajo svojo novo ploščo.

Koncert ansambla

BIJELO DUGME

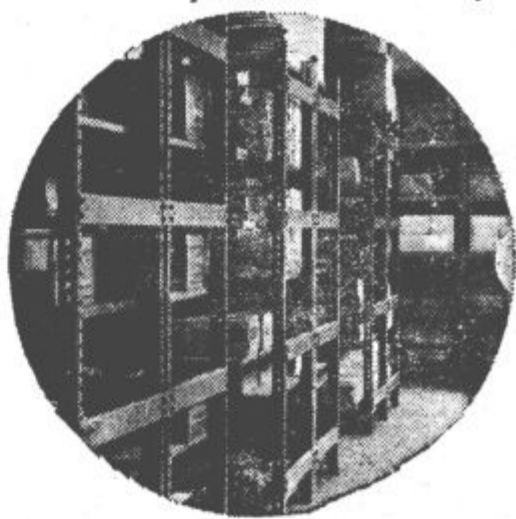
v Rdeči dvorani v Velenju je zadnji pred njihovim odhodom v Kanado.

Pridite na največji koncert v Šaleški dolini!

ŽELITE, DA BO VAŠE DELO V SKLADIŠČU LAŽJE?

Primatov montažni regal sistem **MINIRACK** vam to omogoča. Sistem je prilagodljiv v vsakem skladišču z ročnim vlaganjem.

Za paletizirano blago velike nosilnosti, regal sistem **PRIMAT-MAJORACK**. S tem sistemom je mogoče zadovoljiti še tako specifične zahteve kupcev.

OB EKONOMICNOSTI IN SOLIDNI IZVEDBI BOSTE ZADOVOLJNI!
VODILNI JUGOSLOVANSKI PROIZVAJALEC OPREME ZA NOTRANJI TRANSPORT IN SKLADIŠČENJE

TOVARNA KOVINSKE OPREME MARIBOR, Industrijska 22 telefon: 28641, telex: YU 33178

GOSTINSKO PUDJETJE

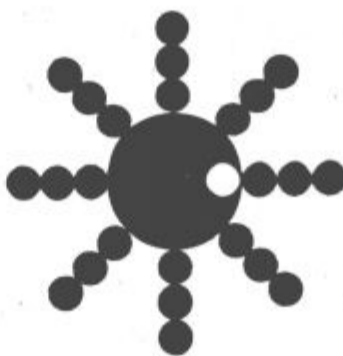
»PAKA« Velenje

VABI - da obiščete **KAVARNO-SLAŠČIČARNO CENTER**, ki vam nudi kvalitetne slaščičarske izdelke, katere vam pripravlja slaščičarski mojster Jože Javornik

KSC vam nudi vse vrste alkoholnih in brezalkoholnih pijač in raznih napitkov,

- da obiščete **RESTAVRACIJO JEZERO** in ob zvokih kvarteta **DE LECITAS** iz Poljske zaplešete in se razvedrite,
- da obiščete **kegljišče hotela »PAKA«** in preizkusite svoje znanje pri podranju kegljev,
- da obiščete **nočni bar hotela »PAKA«** in si ogledate zanimiv barski spored,
- da obiščete **blife »TURIST«**, ki se nahaja v novi večnamenski dvorani in je odprta vsak dan od 9. do 19. ure. Ob nedeljah ne postuje. Nudi vam gostinske storitve po najnižjih cenah.

VSE ZA VAS IN ZA VAŠE ZADOVOLJSTVO!

**hotel
paka**

JUGOSLOVENSKI AEROTRANSPORT

Od aprila z **JAT-om**

v rednem prometu dvakrat tedensko

JUGOSLAVIJA AMERIKA

INFORMACIJE: JAT - Poslovalnica Ljubljana, Miklošičeva 34
Telefon 314-340, 314-341 ali najbližja potovalna agencija

POGLABLJANJE SAMOUPRAVNIH ODNOSOV

V dvorani Skupščine občine Velenje je bila 5. marca volilna seja konference Organizacije Zveze komunistov Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, na kateri so sprejeli nov sklep o organiziranju in delovanju članov Zveze komunistov v okviru kombinata, ocenili so idejnopolično in akcijsko vlogo komunistov ter izvolili nove organe Zveze komunistov.

V času med dvema sejama konference Organizacije Zveze komunistov Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje se je sestel komite na 30 sejah. V središču pozornosti je bilo združevanje energetskega gospodarstva Šaleške doline, nadaljnje poglobljanje samoupravljanja in ustanavljanje novih temeljnih organizacij združenega dela ter akcija za odpravo slabosti v tekočih gospodarskih gibanjih in za varčevanje. Sicer so govorili o aktivnosti komunistov, problematiki gospodarstva znotraj delovne organizacije, kadrovske problematiki ter o akciji za obnovo Zveze komunistov. V tem času je bilo sprejetih v Zvezo komunistov 213 novih članov, poskrbljeno pa je bilo tudi za izobraževanje in usposabljanje članov Zveze komunistov.

Na zadnji seji pa je komite obravnaval politično oceno osnov za urejanje ekonomskih odnosov med temeljnimi organizacijami združenega dela, znotraj Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje. Skupaj s kadrovske komisije pa se je komite vključil v priprave na volilne konference osnovnih organizacij Zveze komunistov.

AKCIJA ZVEZE KOMUNISTOV ZA OPTIMALNO IZKORIŠČANJE ENERGETSKIH VIROV ŠALEŠKEGA BAZENA

Iz ocene o idejnopoličnem in akcijski vlogi komunistov Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, ki jo je na seji posredoval sekretar komiteja, Ivo Drev, povzemamo uvodno ugotovitev, da je bila

dejavnost komunistov Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje usmerjena k uresničevanju osnovne naloge, ki jo narekuje ustava, to je, da delavci v združenem delu in celotnem procesu družbene reprodukcije kar najbolj neposredno odločajo o pogojih in uspehih svojega in celokupnega družbenega dela.

Značilno za uresničevanje teh programskih osnov je, da je bila akcija usmerjena v poglobljanje samoupravljanja in samoupravnih odnosov znotraj delovne organizacije. Ob povezovanju Rudnika lignita Velenje in Termoelektrarne Šoštanj se je aktivnost Zveze komunistov močno okrepila, saj je bilo treba poiskati kar najboljše politične in samoupravne rešitve združevanja in povezovanja. Z združitvijo so želeli uresničiti temeljno načelo združevanja dela in sredstev, v konkretnem primeru optimalno izkoriščanje energetskega virov Šaleškega bazena in skladno s slovenskim energetskim razvojem povečanje proizvodnje električne energije. Vendar pa še zdaj vse naloge oziroma hotenja niso opravljena oziroma uresničena.

ZGLEDNA PRIZADEVANJA RUDARJEV ZA KREPITEV SAMOUPRAVLJANJA

Kar zadeva samoupravno organiziranje delavcev so doslegli na Rudarsko elektroenergetskem kombinatu Velenje v preteklem letu pomemben napredek. Tako so se velenjski rudarji poldrugo leto zatem, ko so se samoupravno organizirali, odločili za organiziranje več novih temeljnih organizacij zdru-

ženega dela. Njihovo vodilo je bilo, da je treba zagotoviti kar najbolj učinkovito ekonomsko in tehnično spremljanje poslovanja jame, sicer pa so spoznali, da bo večje število temeljnih organizacij združenega dela omogočilo podrobnejše in celovitejše spremljanje vseh tistih dogajanj v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela, ki so osnova za dobro odločanje. Ustanovitev novih temeljnih organizacij združenega dela v okviru Rudnika lignita Velenje prestavlja enega najpomembnejših dosežkov in vsebinsko značilnost delovanja organizacije Zveze komunistov kombinata.

Ob tem pa ugotavljajo, da nekaterih ciljev združevanja in organiziranja, dogovorjenih ob združevanju temeljnih organizacij združenega dela v Rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje, še niso v celoti uveljavili. Počasnost pri uveljavljanju skupno dogovorjenih nalog je mogoče zaslediti zlasti še na področju kadrovske politike, združevanja dela dohodka, namenjenega za skupne namene, in pa enotnost skupnih strokovnih služb.

Ugotavljati je mogoče, da še niso izdelani in sprejeti vsi samoupravni splošni akti; med drugim kasni tudi sprejem samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za skupne in splošne namene.

ŠE ZMERAJ DVOJNOST SISTEMOV UGOTAVLJANJA DOHODKA ZNOTRAJ KOMBINATA

Zveza komunistov kot druge družbenopolitične organizacije znotraj Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje so namenile v zadnjem razdobju posebno pozornost razreševanju problemov, ki jih pogojuje dvojnost sistemov ugotavljanja dohodka. Kot je znano imajo v Termoelektrarni Šoštanj strokovni sistem, v vseh drugih temeljnih organizacijah združenega dela kombinata pa dohodkovni sistem. Zavoljo dvojnih sistemov delavci znotraj te delovne organizacije niso v enakem položaju.

Osnovni smisel združevanja dela in sredstev v Rudarsko-elektroenergetskem kombinatu Velenje je bil zagotavljanje optimalnega izkoriščanja energetskih virov, ki so tehnološko med seboj tako povezani, da jih ni mogoče administrativno razdvajati. Se pravi, da je treba vzpostaviti take medsebojne ekonomske odnose, ki bodo zagotavljali enak družbeno-ekonomski položaj delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, ki sodelujejo v procesu proizvodnje električne energije.

Izhodišča o ekonomskih odnosih med temeljnimi organizacijami združenega dela, povezanimi v Rudarsko-elektroenergetskem kombinatu Velenje, temeljijo na skupnem ustvarjanju, ugotavljanju in delitvi dohodka na osnovi prispevka k skupaj doseženemu dohodku. Komite organizacije Zveze komunistov je takšna izhodišča podprla, hkrati pa zadolžil komuniste, da storijo vse, da se v energetskem kompleksu Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje preide na dohodkovne odnose.

REK VELENJE – ZAKLJUČENA REPRODUKCIJSKA CELOTA

Ivo Drev se je v oceni idejnopoličnem in akcijske vloge komunistov Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje dotaknil tudi širšega povezovanja delovne organizacije. V tej zvezi je ocenil osnutek samoupravnega sporazuma o samoupravnem planu razvoja

elektroenergetike in o združevanju sredstev za graditev objektov po sprejetem programu Samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije in pa samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja, proizvodnje in porabe premoga v razdobju 1976–1980.

Ugotavljamo pa, da pristop pri izdelavi osnutkov teh dveh dokumentov ni sprejemljiv. Ločeno obravnavanje področij v dveh sporazumih namreč zanika integracijske procese znotraj delovne organizacije Rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje.

Rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje predstavlja zaključeno tehnološko in ekonomsko reprodukcijsko celoto, ki zajema celoten proces od proizvodnje premoga do proizvodnje električne energije. To je bil tudi namen ustanovitve kombinata. Po letu 1978 bo celotna proizvodnja premoga namenjena za proizvodnjo električne energije. Se pravi, da bo Rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje po letu 1978 dejansko zgolj proizvajalec električne energije.

ČIMPREJ RAZVOJNE USMERITVE VSEH TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

V okviru Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje imajo izdelane razvojne načrte v Termoelektrarni Šoštanj in temeljnih organizacijah združenega dela Rudnika lignita Velenje. Druge temeljne organizacije združenega dela imajo le okvirne programe razvoja oziroma razvojnih načrtov nimajo. Da bi lahko uspešno in smotro razvijali vse dejavnosti bo treba pospešiti akcijo za izdelavo razvojnih usmeritev, pri njihovi pripravi pa upoštevati prednost dejavnosti ob upoštevanju širših družbenih interesov. Posamične interese temeljnih organizacij združenega dela je treba zdru-

žiti v skupne interese kombinata, z združevanjem sredstev pa je treba zagotoviti uresničitev prednostnih nalog iz razvojnih programov.

NOV SKLEP O ORGANIZIRANJU IN DELOVANJU ČLANOV ORGANIZACIJE ZK

Na volilni seji konference organizacije Zveze komunistov Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje so sprejeli nov sklep o organiziranju in delovanju članov Zveze komunistov.

Konferenca organizacije Zveze komunistov Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje združuje 19 osnovnih

organizacij ZK; organizacije ZK v temeljnih organizacijah združenega dela Rudnika lignita Velenje povezuje Svet osnovnih organizacij ZK temeljnih organizacij združenega dela Rudnika lignita Velenje in v okviru osnovne organizacije ZK Elektrostrojni obrat so ustanovljeni oddelki ZK.

Pri Konferenci osnovnih organizacij ZK Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje delujejo komisiji za idejnopolična vprašanja ter za družbeno-ekonomske in samoupravne odnose, pri komiteju pa komisija za kadrovska vprašanja in občasni aktivni.

● V VELENJSKI KNJIŽNICI OB 8. MARCU

RAZSTAVA ROČNIH DEL

V knjižnici Kulturnega centra v Velenju so prejšnji petek odprli v počastitev 8. marca razstavo ročnih del žena velenjske občine. Ob otvoritvi razstave je spregovorila predsednica sveta za družbeno aktivnost žensk občine Zdenka Slomšek, v kulturnem delu pa je nastopil moški pevski zbor Kajuh iz Velenja.

● ZAKLJUČNA SEJA ODBORA ZA PRIPRAVO OSREDNJE REPUBLIŠKE PROSLAVE V POČASTITEV 30-LETNICE OZN V SLOVENJ GRADCU:

Še naprej razvijati misel organizacije ZN

V sredo, 3. marca, je bila v Slovenj Gradcu zaključna seja odbora za pripravo osrednje republiške proslave v počastitev 30-letnice OZN. Na seji ki se je udeležil tudi predsednik Republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič, s sodelavci so ocenili osrednjo republiško proslavo v počastitev 30-letnice OZN v Sloveniji ter spregovorili o mednarodnih kulturnih prireditvah „MIR 75 – 30 OZN“ v Slovenj Gradcu.

KREPITI KLUB OZN V SLOVENJ GRADCU

V razpravi je predsednik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Mitja Ribičič, poudaril, da je bilo z uspešno izvedeno osrednjo republiško proslavo v počastitev 30-letnice OZN v Slovenj Gradcu ovrženo mnenje, da morajo biti vse republiške proslave le v večjih središčih. Odmernost, ki je bila deležna slovenjgraška prireditve, je dokaz več za mnenje, da ni pomembno, v katerem kraju je prireditev, pač pa kakšna je njena vsebina in kako je pripravljena.

Po besedah tovariša Mitja Ribičiča naj bi v Slovenj Gradcu tudi v prihodnje razvijali misel organizacije Zdrženih narodov, v ta namen pa je treba krepiti klub OZN v Slovenj Gradcu, ki naj bi v prihodnje postal dejavnik, ki bo povezoval aktivnost klubov OZN v naši republiki. V dejavnosti klubov

OZN pa mora biti v prihodnje še posebej poudarjen boj človeka za osvoboditev.

PREDLOG: V SLOVENJ GRADCU ENA OD MANIFESTACIJ OB 15-LETNICI BEOGRADSKO-KONFERENCE

Predsednik Republiške konference SZDL Slovenije, Mitja Ribičič, je predlagal, da naj bi pripravil letos klub OZN iz Slovenj Gradca eno od manifestacij ob 15-letnici Beogradske konference, po kateri se je začelo širiti in krepiti gibanje neuvrščenih po svetu. Morda bi kazalo pripraviti celo simpozij o neuvrščenosti, je ob tem menil tovariš Ribičič.

Nadaljevati pa je treba tudi uresničevanjem pobude za srečanja pesnikov in pisateljev in neuvrščenih držav. Tej pobudi oziroma akcijam bo dala Republiška konferenca SZDL Slovenije vso podporo.

Ob likovnih manifestacijah ki so doslej prevladovale v okviru Mednarodnih kulturnih prireditvev „MIR 75 – 30 OZN“, Slovenj Gradcu, pa ne bi smeli kot je posebej poudaril predsednik Republiške konference SZDL Slovenije, Mitja Ribičič, zanemariti tudi drugih dejavnosti oziroma manifestacij.

● V TOVARNI USNJA ŠOŠTANJ NA BOLJŠE OBVEŠČANJE IN POGLOBLJENO SAMOUPRAVNO ODLOČANJE POMEMBNO VPLIVAJO

Samoupravna jedra

V šoštanjski Tovarni usnja že četrto leto nadvse uspešno delujejo samoupravna jedra. Trenutno jih deluje 11, sestavljajo pa jih delavci iz zaključenih delov proizvodnega procesa, v samoupravnem jedru pa je največ do 60 delavcev. Delo teh samoupravnih jeter vodijo predsedniki, ki jih skupaj s namestniki predsednikov, izvolijo za dobo dveh let, to je za toliko časa, kolikor traja tudi mandat delegatom v delavskem svetu.

V usnjarni so dalj časa čutili potrebo, da bi zaposlene sproti in kolikor je najbolj mogoče obširno obvestili o tekočih zadevah in vprašanjih, ki delavce zanimajo. Zaposleni pa so tudi želeli odgovore na vrsto vprašanj. To je bilo osnovno vodilo za oblikovanje samoupravnih jeter, ki se sestajajo redno vsak mesec, praviloma v prvi polovici meseca. Samoupravna jedra obravnavajo proizvodne naloge, pregledujejo uresničevanje nalog ter obravnavajo vsa vprašanja, ki so v tistem trenutku v razpravi v temeljni organizaciji združenega dela, delovni organizaciji oziroma v občini ali interesnih skupnostih.

Pred sestanki samoupravnih jeter se sestanejo predsedniki ter skupaj s predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter vodstva delovne organizacije pripravijo potrebno gradivo. Sicer pa nova organiziranost omogoča, da se lahko sestanejo samoupravna jedra v Tovarni usnja Šoštanj v enem dnevu.

Samoupravna jedra, za katere so se odločili v Tovarni usnja Šoštanj, omogočajo neposreden stik z delavci, ki čedalje pogosteje razpravljajo o vprašanjih, ki zadevajo gospodarjenje, prav tako pa tudi o drugem, kar jih zanima. Če je le mogoče delavcem že na sestankih samoupravnih jeter odgovorijo na vprašanja, kolikor pa to ni mogoče, jim pisмено odgovorijo ali pa jim posredujejo odgovor na naslednjem sestanku. Pomembno torej je, da imajo zaposleni možnost, da spregovorijo o vseh vprašanjih, za katera mislijo, da so pomembna za položaj in nadaljnji razvoj njihove tovarne.

Potem, ko so se v Tovarni usnja Šoštanj odločili za oblikovanje samoupravnih jeter, delavci na sestankih samoupravnih jeter razpravljajo in odločajo o vseh vprašanjih, delavski svet Tovarne usnja Šoštanj pa potem samo še verificira odločitve samoupravnih jeter.

Zbor brigadirjev veteranov

Znova lep uspeh Andreje Šverc

Na 44. tradicionalnem mednarodnem krosu v Milanu, znanem pod imenom „Kros 5 plinov“, je na 4.500 metrov dolgi progi v konkurenci sedemdesetih atletinj iz sedmih držav zmagala Poljakinja Penteinovska, Velenjčanka Andreja Šverc pa je pritekla v cilj sedma. Ta uspeh članice velenjskega atletskega kluba, ki je v Milanu zastopala barve naše države, je še toliko bolj vreden, ker je bil dosežen v članski konkurenci.

Nastop na tem mednarodnem tekmovanju je Šverčevi omogočila TGO Gorenje.

• NOGOMET

Rudar se pripravlja

Nogometaši velenjskega Rudarja se marljivo pripravljajo na spomladanski del prvenstva VCNL, ki se prične 4. aprila.

Po splošnih pripravah v telovadnici in na prostem so odigrali tudi nekaj prijateljskih tekem z moštvi slovenske lige. Najprej so igrali neodločeno 0:0 z moštvom Pohorja in moštvom ljubljanskega Slovna prav tako neodločeno 2:2.

Na težkem terenu so izgu-

bili s Kladivarjem z rezultatom 0:2. V nedeljo pa so se pomerili z Rudarjem iz Trbovelj. Velenjčani so vodili z 2:0, gole sta dosegla Martinšek in Nedeljković. V nadaljevanju so bili uspešnejši Trboveljčani in dosegli tri gole in zmago.

Do začetka prvenstva bodo nogometaši Rudarja igrali še z Mariborom, ljubljansko Ilirijo in tudi prvo pokalno tekmo.

Vse kaže, da bodo Velenjčani dobro pripravljeni za nadaljevanje tekmovanja v VCNL, kjer se potegujejo za prvo mesto. Borba bo vsekakor zanimiva, saj imajo iste želje tudi nogometaši Branika iz Maribora, ki po prvem delu zaostajajo za Rudarjem za eno točko.

• STRELJANJE

Celjani vodijo

V drugem kolu tekmovanja strelcev „lige prijateljstva“, ki je bilo v Slovenj Gradcu, so že drugi zmagali strelci iz Celja. Velenjčani so bili tokrat četrti.

Rezultati: 1. Celje 1457,2, Slov. Gradec 1432,3, Ravne na Koroškem 1403,4, Velenje 1402 kroga.

Med posamezniki je bil najboljši Celjan Jože Jerman 374 krogov, kar je izenačen rekord tekmovanja.

Po 2. kolu je vrstni red naslednji: ekipno: Celje 2900, Slovenj Gradec 2838, Velenje 2822, Ravne 2792;

posamezniki – vodi Jože Jerman (Celje) 743 pred Francem Kušterjem (Sl. Gradec) 724, najboljši od Velenjčanov je na 5. mestu Franjo Žučko 717 krogov.

Žučko najboljši

Na občinskem prvenstvu za „ZLATO PUŠČICO“ v streljanju z zračno puško se je v finalu pomerilo med seboj 30 strelcev, ki so si z doseženimi rezultati na družinskih tekmah pridobili pravico nastopa. Najboljši je bil Franjo Žučko (SD Unjar).

Rezultati: 1. Franjo Žučko 538, 2. Hinko Bola 534, 3. Mirko Junačko 533, 4. Dušan Perhač 533, 5. Dragutin Šafarič 532, 6. Karlo Gril 530 krogov.

Vseh šest tekmovalcev je doseglo normo za nastop na republiškem prvenstvu, ki bo 21. marca v Murški Soboti.

• SMUČANJE

Uspeli tekmi v skokih

Smučarska kluba Mislinja in Ljubno sta uspešno priredila tekmovanja na 60 metrski skakalnici v Mislinji in Ljubnem.

V mislinji so se med 34 skakalci iz Celja, Andraža, Velenja, Jesenic, Žirov, Kranja, Ljubljane in Mislinje najbolj izkazali skakalci ljubljanske Ilirije, ki so zmagali v vseh treh konkuren-

cah. Pri mladincih se je izkazal tudi Janez Tanjšek iz Andraža.

Na Ljubnem je tekmovalo kar 72 skakalcev iz devetih klubov. V konkurenci mlajših mladincev je zmagal domačin Dobrovec z najdaljšim skokom 54 m, pred Bizjakom (Triglav Kranj) 48 m in Prešernom (Jesenice) 50 m.

Med starejšimi mladinci so vsa najboljša mesta zavzeli skakalci iz Ljubljane in Kranja.

Pri članih je zmagal Danilo Pudgar (Črna) 236,9 (58,5, 60), 2. Ilnikar (Ilirija Ljubljana) 232,0 (59,5, 58), 3. Peter Čeh (Velenje) 227,3 (59,5, 55). Tudi Milan Čepelnik bi se visoko uvrstil, vendar je pri drugem skoku podrsal z rokami.

prog: Brčko-Banoviči in Šamac-Sarajevo.

Vse brigadirje prosi odbor, da na Občinsko konferenco ZSMS v Celju pošljejo naslednje podatke: ime in priimek, ime brigade, v kateri so brigadirji sodelovali in v kateri izmeni, poleg tega pa še točen naslov sedanega bivališča. Vse te podatke potrebuje odbor za ureditev evidence in za organizacijo udeležbe na centralni proslavi v Brčkem.

Nekdanje komandirje prosi odbor tudi to, da bi, če je mogoče, po spominu sestavili vsaj delne spiske svojih čet in opozorili na tiste brigadirje, ki jih naše časopisno sporočilo ne bo doseglo.

• ZA MLADINCE IN MLADINKE IZ MLADINSKE DELOVNE BRIGADE »BRATSTVO IN ENOTNOST« ELEKTRO IN ELEKTRONSKE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE

Plaketa »Veljka Vlahoviča«

Mladi delavci in delavke elektro in elektronske industrije Jugoslavije so se prejšnje leto že sedmič zbrali v mladinski delovni brigadi „Bratstvo in enotnost“, da bi v okviru zvezne mladinske delovne akcije „Kozjansko 1975“ pomagali zgraditi cesto Gračnica – Ledensčica. Brigado „Bratstvo in enotnost“ je v letu 1975 organizirala Tovarniška konferenca Zveze socialistične mladine Tovarne gospodinjne opreme „Gorenje“ Velenje.

PRAVA JUGOSLAVIJA V MALEM

Brigada „Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije je bila prava Jugoslavija v malem. Zbrali so se mladinci in mladinke – mladi delavci iz Cetinja, Niša, Svetozarevega, Beograda, Banja Luke, Zagreba, Maribora, Kranja in Velenja. Mladi so, kot so

ugotovili na zaključnem sestanku aktiva članov Zveze komunistov, v celoti opravili poslanstvo, ki ga je ponazarjalo že ime brigade – „Bratstvo in enotnost“.

To svoje poslanstvo so potrdili ob zaključku akcije „Kozjansko 1975“ tudi s pobratenjem z mladinskima delovnima brigadama „Ivan Gradnik“ iz Nove Gorice ter „Dr. France

Prešern“ iz Kranja. Pobratenje treh mladinskih delovnih brigad je bil enkratni dogodek na lanskeoletni zvezni mladinski delovni akciji na Kozjanskem. Mladi brigadirji so ob slovesu zatrjevali, da bodo tudi vnaprej sodelovali. To odločenost naj bi dokazali že letos, ko bi na delovno akcijo na Kozari prišli v brigado „Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije tudi mla-

„Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije odlikoval z redom dela.

Med lanskeoletno zvezno delovno akcijo „Kozjansko 1975“ so si brigadirji in brigadirke prislužili 4 posebna priznanja akcije, sicer pa so 14 mladih proglasili za udarnike, 16 jih je dobilo priznanja komandanta akcije, 16 pa priznanja komandanta brigade. Na sestanku aktiva Zveze komunistov pa so 7 brigadirjev predlagali za sprejem v Zvezo komunistov.

Dobro obveščeni občani - dobri samouprav - ljavci

dinci in mladinke iz Nove Gorice in Kranja.

POMEMBNI DELOVNI IN DRUGI USPEHI BRIGADIRJEV

Mladinska delovna brigada „Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije je bila najboljša v zadnji izmeni zvezne mladinske delovne akcije „Kozjansko 1975“. Delovne naloge so, zahvaljujoč tudi 3 udarniškim dnevom, presegli kar za 50%. Delovni in drugi uspehi, ki jih je dosegla mladinska delovna brigada „Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije so bili odločilni, da je bila razglašena za najboljšo brigado na zvezni mladinski delovni akciji „Kozjansko 1975“.

ŠTEVILNA PRIZNANJA ZA BRIGADIRJE ELEKTRO IN ELEKTRONSKE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE

47 brigadirjev mladinske delovne brigade „Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije je z velikim zadovoljstvom sprejelo vest o tem novem priznanju.

Od leta 1968, ko je mladinska delovna brigada „Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije prvič sodelovala na delovni akciji, so si brigadirji in brigadirke prislužili 16 naslovov udarna brigada, trakove 7. kongresa Zveze socialistične mladine Srbije, „Sedem sekretarjev SKOJ“, 9. kongresa Zveze socialistične mladine Srbije ter 10. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije.

Predsednik Republike, tovariš Josip Broz – Tito, pa je mladinsko delovno brigado

RADIO VELENJE

UKV frekvenca 88,9 megahercev

Oddaje: v četrtek ob 15.30, v nedeljo ob 10. uri

Trak pred vrati novega vrta je simbolično prerezal 4-letni Matjaž Verbič

Vrtec za 80 malčkov

Tako smo si ga želeli in zdaj ga imamo: novi, sončni vrtec za otroke tega kraja. Česa bi se lahko matere in žene iz najstarejšega delavskega kraja naše občine bolj razveselile ob praznovanju 8. marca? Ali obstaja darilo, s katerim bi delovni ljudje bolj primerno in lepše obdarili žene, delavke in matere ob njihovem prazniku? Ali obstaja lepši način praznovanja zaključka mednarodnega leta žena v naši socialistični samoupravni družbi? Ne, ne obstaja!

Te besede je med drugim izrekla v petek, 5. marca, predsednica izvršnega odbora občinske skupnosti otroškega varstva Elfrida Ambrožič ob otvoritvi vrta v Pesju.

Podobno kot v Velenju je namreč tudi v Pesju veliko mater zaman zgodaj vstajalo ob dnevu vpisa in prosilo naj tudi njenega malčka sprejmejo v varstvo. Za varstvo so imeli v kraju doslej na voljo le podstrešni prostor v tamkajšnji šoli, v katerem je bilo prostora le za 20 otrok, vendar so jih vanj strpali kar 34; na enega ni dopadel niti kvadratni meter površine. Vzgojiteljice in otroci bodo sedaj pozabili na utesen prostor nad razredi, v katerem so se morali zelo tiho gibati, da niso motili učencev, ki so imeli pod njimi pouk. Novi vrtec je velik, prostoren in svetel. V njem je tudi lepa kuhinja, v kateri bodo sedaj pripravljali obroke tudi za učence osnovne šole. Seveda ima vrtec še druge potrebne objekte ter seveda telovadnico, ki pa za zdaj – žal – še ni čisto končana.

„Danes ne gledamo na vzgojnovarstvene ustanove kot na kraj“ – je nadaljevala Elfrida Ambrožičeva, „kjer otrok samo varno pričaka svojo mater, temveč priznavamo ustanovi njeno vzgojno vrednost, ki dopolnjuje in razširja vzgojno prizadevanja staršev. Mislimo torej na to, ko govorimo o odpravljanju socialnih razlik med otroki in ustvarjanju enotnejših pogojev ter možnosti za telesni in duševni razvoj vseh otrok. Glavni vir socialnih razlik v družbi izhaja iz predšolskega obdobja, ko smo manjšemu delu otrok omogočili, da razvije vse svoje velike sposobnosti pred vstopom v šolo, premalo pa smo se obračali k tistim otrokom, za katere v naših vrtcih doslej ni bilo prostora. Rešitev vprašanja varstva in vzgoje predšolskih otrok zato ni v prenatrpanosti ustanov, ki jih že imamo, temveč v rasti vedno novih ustanov, ki jih že imamo, temveč v rasti vedno novih ustanov, za kar se moramo starši zavzemati v svojih krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah in zanje solidarno združevati naša sredstva. Prihaja tudi čas, ko bomo morali utreti pot mnenju, da bomo vrtece gradili, ne samo za varstvo in vzgojo otrok zaposlenih mater, temveč za vse malčke. Gradili jih bomo v korist vse socialistične družbe za obvezno vzgojo vseh naših otrok.“ je dejala predsednica izvršnega odbora občinske skupnosti otroškega varstva Elfrida Ambrožičeva na petkovi otvoritvi novega vrta v Pesju.

Veliko zaupanje — pomembne naloge

Rudarski šolski center Velenje je delovna organizacija, ki ima poleg proizvodno-ekonomskih nalog, tudi posebno družbeno nalogo in vlogo, to je izobraževanje.

Ravno v tem smislu mosajo samoupravni in izvršilni organi ob vseh družbeno-ekonomskih in organizacijskih težavah skrbeti, za pravilno izobraževanje, saj se izobražuje 1500 učencev in odraslih. Če upoštevamo še 1000 redno zaposlenih, pomeni število pomembno skupnost, ki ima svoj odraz tudi v organih upravljanja.

Samoupravna organiziranost v samostojne TOZD je omogočila, da delavci dejansko kar najbolj neposredno odločajo o ekonomskih, organizacijskih, kadrovskih in drugih zadevah. Res je, da se je tudi ta skupnost v danih razmerah našla v težjih ekonomskih — tržnih pogojih, vendar je rezultat volitev pokazal, da delavci in učenci zaupajo reševanje nalog in težav delegatom in članom, ki so jih volili dne 2.3.1976. To zaupanje se kaže v celotnem volilnem postopku, saj so bili delegati izbrani kot kandidati neposredno preko delovnih skupin in drugih organizacijskih oblik. Dоследno so upoštevana dopolnila o strukturi, organizacijskem sestavu,

tako, da ima delovna organizacija in posamezna TOZD v svojih samoupravnih organih zastopane vse dele organizacijsko-proizvodnega in učnega procesa. Udeležba na volitvah je bila 90 %, kljub odsotnosti zaradi bolniškega staleža in terenskega dela. Število neveljavnih glasovnic ni omemba vredno. Vse to kaže, da člani in zaupanje gledajo v svoje izvoljene delegate, zavedajo se, da bo potrebno mnogo truda, mnogo lastnega odrekovanja, samoiniciative in drugih naporov, da bodo uspeli izpolniti zahtevane naloge z družbenim planom in še bolj poglobiti samoupravni sistem.

V pogledu samoupravne organiziranosti je DO in TOZD v celoti realizirala ustavna določila. Tako ima vsaka TOZD posebno delegacijo, ki pošlje delegacije DS DO. Vse delegacije pa sestavljajo konference delegacij. Delegacije so številne, saj štejejo od 7 do 18 delegatov, medtem ko pošiljajo na seje DS DO od 3 do 10 delegatov. To so delegati TOZD, ki na seji razpravljajo in odločajo skupaj z delegati zunanjih institucij. Takih delegatov je v DS delovne organizacije 9, in sicer vseh tistih institucij, ki lahko vplivajo na delo in poslovanje delovne organizacije.

Svoje delegate imajo tudi učenci, starši učencev, kakor tudi odrasli, ki se izobražujejo itd. Po enakem principu so organizirani delavski sveti TOZD, s tem, da je njihov sestav ožji in manjši.

Neposredne volitve so bile za vse delegacije za DS delovne organizacije in delavske svete temeljnih organizacij združenega dela, kakor tudi za člane samoupravne delavske kontrole delovne organizacije in TOZD ter komisij za urejanje medsebojnih razmerij in komisij za izrekanje ukrepov v TOZD.

V izvršilnih organih, ki jih volijo delavski sveti DO in delavski sveti v TOZD bodo poleg članov, ki so v rednem delovnem razmerju izvoljeni in vključeni tudi učenci.

Iz analize stanja izhaja, da bo v bodoče v samoupravni sistem vključeni skoraj polovico vseh zaposlenih, s tem da odštejemo samoupravno dejavnost v interesni in drugih skupnostih ter dleovanje v družbenopolitičnih organizacijah. Tako široko samoupravno delovanje je vsekakor poročstvo za hitro in dosledno reševanje vsakodnevnih in perspektivnih nalog. Vsi organi imajo določene pristojnosti, programe dela ter je njihova odgovornost navedena v poslovniku o delu, ki vse te organe, ki so bili izvoljeni obvezuje o delu in obveščanju.

Ena izmed psvih nalog pa bo izobraževanje delegatov in članov v

smislu že navedenega samoupravnega sistema. Družbenopolitične organizacije so sprejele stališče o obveznem programskem izobraževanju.

Ob takem sistemu in tesni povezavi z družbenopolitičnimi organiza-

cijami, izobraževanjem, bodo naloge lažje in hitreje rešljive, kar pa so tudi želeli člani, ki so v torek, dne 2.3.1976 z zavzetostjo in polno odgovornostjo naložili reševanje zadev novozvoljenim delegatom in članom.

Ob otvoritvi so učenci pripravili bogat kulturni program, s katerim so počastili tudi 100-letnico rojstva Ivana Cankarja in 32-letnico smrti Karla Destovnika—Kajuha

● NA OSNOVNI ŠOLI KAREL DESTOVNIK KAJUH IZ ŠOŠTANJA ODPRLI ŽE TRADICIONALNO RAZSTAVO »LIKOVNI SVET OTROK«

Letos pod geslom »Mati in otrok«

Pod pokroviteljstvom Pionirskega lista iz Ljubljane so na osnovni šoli Karel Destovnik—Kajuh iz Šoštanja pred dnevi odprli že 8. razstavo Likovni svet otrok, ki letos poteka pod geslom »Mati in otrok« in je tako posvečena mednarodnemu letu žensk.

Posebna strokovna žirija je izmed 82 šol, kolikor jih je poslalo risbe izbrala risbe učencev iz 69 šol, ki sedaj razstavljajo svoje ustvaritve, na tej šoštanjski osnovni šoli.

Ob otvoritvi te že tradicionalne razstave na Kajuhovi šoli v Šoštanju (otvoritev je bila predzadnji dan v februarju) je bil tudi lep kulturni program, s katerim so počastili 100-letnico rojstva Ivana Cankarja in 32-letnico smrti Karla Destovnika—Kajuha.

Številnim učencem in učiteljem likovne vzgoje na šolah so podelili Kajuhova priznanja in katalog, ki so ga na šoli ob tej priložnosti izdali.

Posebna strokovna žirija, ki so jo sestavljali pedagoška svetovalka za likovno vzgojo akademska slikarka prof. Helena Berce Golob, akademski kipar iz Ljubljane Aladar Zahariaš, likovni pedagog z osnovne šole Grm iz Noešol in tudi starejše občane, da si v čimvečjem številu ogledajo risbe učencev ga mesta Niko Golob ter likovni pedagog z osnovne šole Srečko Kosovel iz Sezane Ivo Varl je z enakovrednimi nagradami nagradila tri šole: OŠ Miroslav Širc iz Petrovc, Stane Mla-

kar — Šenčur in OŠ iz Trbovelj. Lepo knjižno darilo je prejel tudi učencev z osnovne šole Anton Aškerc iz Velenja Mirko Vovcovič za leseno plastiko »V maminih objemu«.

Razstava bo odprta do 30. maja; zato učitelji, in učenci Kajuhove šole vabijo vse — take učence drugih osnovnih šol, dijake srednjih šol in tudi starejše občane, da si v čimvečjem številu ogledate risbe učencev iz 69 slovenskih šol (risbe so poslali tudi učenci iz osnovne šole Grupade Padriče pri Trstu), ki so jih v mednarodnem letu žena poklonili materam.

● DVOBOJ BELE TEHNIKE V SODNIH DVORANAH

Zdaj resnično gori

V sodnih dvoranih se marsikdaj slišijo neverjetne stvari. Tudi škandali, senzacije, zapleteni spori. Kam uvrstiti pričujoči dogodek iz zunanjetrgovskega poslovanja proizvajalcev bele tehnike, ki je zdaj na rešetih sodnikov gospodarskega sodišča v Celju in, ki ga še niso »presejali«, ni mogoče reči. Lahko pa mu damo nalepnico: udari, da ne bo udarjen!

Začelo se je pred dobrimi šestimi leti in med tem se je — upajmo — tudi že končalo. Pa vendar so zaradi tega sedle na zatožno klop delovne organizacije Tovarna gospodinske opreme GORENJE Velenje, METALKA Ljubljana, KOVINO-TEHNA Celje, ELEKTRO-TEHNA Beograd ter odgovorne osebe teh delovnih organizacij, vsaka stranka z enim odvetnikom. Pred sodniki je obsežen kup papirja, vsaj dva in pol kilograma težak.

Kratka zgodba, ki na prvi obravnavi še ni bila sklenjena zaradi bolezni nekaterih obdolženecv in izvedencev pa je tale: V letu 1968 so nekateri ruske gospodinje pričele kuhati kulinarne dobrote na štedilnikih GORENJE. Tega leta si je namreč proizvodnja štedilnikov iz GORENJA, potem ko si je pridobila atest Sovjetske zveze, utrla pot na to izvozno tržišče. Leto dni pozneje, s pridobitvijo atesta prodre na tržišče še en jugoslovanski proizvajalec bele tehnike, SLOBODA iz Čačka. Sovjetski kupci so bili z obema zadovoljni. Oba sta nastopala vsak zase, pa še kar brez težav. Kmalu pa se je pričelo zapletati zunaj, ker se doma niso mogli dogovoriti, čeprav so mnogokdaj za mizo v zvezni gospodarski zbornici sedeli skupaj. Prišli, se usedli, kramljali in ničesar zmenili. Medtem pa se je na trgu pričela bitka za nižje proizvodne stroške, kdo bo cenejši. Proizvajalec SLOBODA je pričel v letih 1970—1972 pod splošnim vplivom gibanja cen na svetovnem trgu zniževati svoje prodajne cene, letno za kakih 8 odstot-

kov. Temu se seveda tudi GORENJE ni moglo izogniti. Tako je pač pritekalo v jugoslovansko devizno blagajno manj obračunskih dolarjev. Tovarna GORENJE je, da bi na zunanjem trgu proizvajalci bele tehnike nastopali bolj organizirano in enotno, dajala pobude za sporazum v tej smeri. Zvezni predpisi namreč spodbujajo k sporazumevanju pa tudi opozorila naših najdogovornejših državnikov v tistem času niso bila le enkrat izrečena. In vendar, ko so sedli skupaj je na koncu ostalo pri stališču delovne organizacije SLOBODA Čačak: vsakdo naj izvaža po načelu svobodne konkurence, naj prodaja po ceni, ki jo prenesajo proizvodni stroški. In tako je šla trgovina naprej. Sporazuma niso dosegli, GORENJE pa je v enem letu plasiloro na sovjetskem trgu 60.000 štedilnikov.

Zdaj pa je zagorelo. Ne le v štedilniku, ampak je bil ogenj v strehi. Na pobudo delovne organizacije SLOBODA iz Čačka je bil sprožen postopek, ki je imel za posledico vložitve obtožnega predloga okrožnega javnega tožilca v Celju zoper vse, ki so pretekli teden sedli na zatožno klop, da so ravnali v nasprotju s poslovnimi običaji, izvajali nelegalno konkurenco in izvažali belo tehniko ne da bi se prej proizvajalci sporazumeli. Za pristavek pa še to, da je GORENJE zunaj prodajalo ceneje kot SLOBODA.

Ni nas sram povedati, da nam ni znano, kaj je sodu izšlo dno: ali zgubljanje tržišča za proizvođa SLOBODA, ali pa uveljavljanje proizvodov GORENJE. Menda pa to tudi še ni jasno

slentih tisoč delavcev, je ostal zvest družbenopolitičnim organizacijam tako v tovarni kot v krajevni skupnosti, v občini in regiji.

Od leta 1971. do 1974. je bil član občinskega komiteja Zveze komunistov Velenje, danes je član častnega razsodišča občinskega komiteja ZKS. Bil je izvoljen v medobčinski komite Zveze komunistov za celjsko področje.

TOZD Servis in maloprodaja je dokaj specifična delovna skupnost, v kateri delajo delavci

Jože Kovač

iz vse Jugoslavije. Prav Jože Kovač je član kolektiva, ki pozna domala slehernega serviserja, predstavnika Gorenja in številne poslovne partnerje Gorenja. Dobro pozna svoje sodelavce in jim pomaga pri delu. Pomaga po službeni dolžnosti in po dolžnosti, ki mu jo nalaga njegov čut za sodelavca. Pri tem specifičnem delu je izredno uspešen. Uspešen kljub številnim težavam, ki jih imajo delavci servisne službe po vsej Jugoslaviji. Izredno pomembno je prizadevanje Jože Kovača za urejanje vprašan osebnega, delovnega in družbenega standarda delavcev TOZD servis in maloprodaja.

Njegovo delo je bilo vsestransko, plodno in vredno posnemanja. Vseskozi. In tako tudi danes. Še vedno ga srečavamo povsod. Vedno pri delu. Vedno ob prizadevanju za kolektiv in za delavca.

Zategadelj zasluži Jože Kovač ob življenjskem jubileju iskrene čestitke!

● V SPOMIN

Milena Čertanc

Mnogo prezgodaj, sredi njenega dela in udeleževanja na družbeno-političnem področju, v njenih najboljših letih je dolgotrajna in zahrbtna bolezen iztrgala iz naše sredine Mileno Čertanc.

Izgubo in vrzel, ki je nastala s smrtjo Milene Čertanc pa bodo še prav posebno občutili v delovnem kolektivu Termoelektrarne Šoštanj, katerega članica je bila.

Milena Čertanc je bila rojena leta 1921 v Trbovljah. Bila je ena izmed šestih otrok številne proletarske družine iz rudarskih revirjev. V takem okolju je tudi dorasčala in bila vzgojena v duhu revolucionarke in borke za pravice delavskega razreda.

Zaradi njenega zgodnjega sodelovanja v narodnoosvobodilni borbi v težkih letih okupacije, je bila septembra 1943 aretirana in poslana v nacistične zapore v Gradec, odtod pa naprej v zloglasno koncentracijsko taborišče Ravensbrueck, kjer je bila do 28. junija 1945.

Po osvoboditvi in vrnitvi v domovino se je takoj zaposlila na takratnih okrajnih ljudskih odborih, najprej v Celju in nato v Šoštanju, kjer je delala na odgovornih delovnih mestih planerja in šefa odseka za zaposlovanje. Kot članica Zveze komunistov, izredno aktivna v sindikatu in ostalih družbenopolitičnih organizacijah, je Milena Čertanc prispevala velik delež pri načrtovanju in utrjevanju poti v naš samoupravni socializem. Tako je s svojim zglednim udeleževanjem na vseh področjih, kjer je dosegala in žela zavidljive uspehe, tudi zelo pozitivno vplivala na okolje in na sodelavce, ki jim je bila vseskozi svetel zgled.

V termoelektrarno Šoštanj je prišla 1. oktobra 1959, kjer je na delovnem mestu računovodje investicij kot izredno delavna strokovna moč opravljala svoje naloge natančno in dosledno, vedno polna energije in optimizma ter vere v boljšo prihodnost nas vseh.

Toda tudi tokrat je kruta usoda predčasno in mnogo prerano posegla vmes in nam za vedno vzela Mileno, ki pa jo bomo kot dobro delovno tovarišico in nesebično sodelavko vedno ohranili v najboljšem spominu.

LoM

Otroci so si z zanimanjem ogledovali razstavo o tem, kakšno je bilo šolstvo pri nas med NOB

● NA OSNOVNI ŠOLI GUSTAV ŠILIH JE BILA V TEH DNEH ODPRTA RAZSTAVA

Partizansko šolstvo na Slovenskem

Na osnovni šoli Gustav Šilih v Velenju so pred dnevi odprli razstavo »Partizansko šolstvo na Slovenskem«, ki jo je ob 30-letnici osvoboditve pripravil Slovenski šolski muzej v Ljubljani. Ta občasna razstava, ki je prirejena kot potujoča, želi prikazati obiskovalcem, še zlasti mladini, v kakšnih pogojih se je razvijala in delovala slovenska šola na osvobojenem ozemlju ter s skrbjo za izobraževanje mladine med NOB pri nas.

Ob otvoritvi razstave, katere so se poleg učencev in učiteljev osnovne šole Gustav Šilih, ter ravnatelj drugih osnovnih šol v občini udeležili tudi predstavniki občinske kulturne skupnosti, zveze kulturno-prosvetnih organizacij velenjske občine, občinske izobraževalne skupnosti in zveze prijateljev mladine, je spregovoril kustos-sodelavec slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani Gvido Stres.